

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 4 po południu z wyjątkiem świąt i niedziel.
Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 centów, pocztą 7 centów. — Biuro Redakcyi i Administracyi ulica Wałowa Nr. 29. — Listy należy frankować. — Reklamacye otwarte wolne od opłaty.

Przenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł., półrocznie 8 zł., kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct. W miejscu rocznie 12 zł., półrocznie 6 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł. Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do „Gazety Lwowskiej” otrzymują cało- i półroczni abonenci bezpłatnie, jednakże ci tylko, którzy prenumerują od 1 stycznia do końca czerwieca, lub od 1 lipca do końca grudnia, ówczesni zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct., drudzy 30 ct. — Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 cen kilkorazowe po 6 ct. od miejsca jednego wiersza. Inseraty przyjmują w Austrii i Niemczech wszystkie agencye anonsów; we Francji w Paryżu wyłącznie agencya p. Adama, Carrefour de la Croix Rouge 2.

Zaproszenie do przedpłaty.

Przedpłata na Gazetę Lwowską wynosi za IV kwartał: w miejscu 3 zł., pocztą 4 zł.; za październik i każdy następny miesiąc: w miejscu 1 zł., pocztą 1 zł. 35 ct.

Na Gazetę z Przewodnikiem za IV kwartał w miejscu 3 zł. 75 ct., pocztą 4 zł. 75 ct.; za październik i każdy następny miesiąc w miejscu 1 zł. 30 ct., pocztą 1 zł. 65 ct.

CZEŚĆ URZĘDOWA

Jego c. i k. Apostolska Mość powrócił 28 b. m. rano z Innsbrucku do Wiednia.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA

Lwów, dnia 30 września.

Ostatnie enuncyacje stolicy apostolskiej, mianowicie pismo papieża Leona XIII do kardynała Niny sprawiło wszędzie jak najlepsze wrażenie. Prasa liberalna przyzwyczajona od dawna do zjadliwej krytyki wszelkich tego rodzaju wystąpień stolicy apostolskiej musiała tym razem powściągnąć złośliwość i poważnie rzecz traktować. Prasa ta wyzwoliła się już z wielu uprzedzeń od czasu wstąpienia Leona XIII na tron papieski, ale nie może się jeszcze pozbyć podejrzliwości, która nawet wtedy na jaw występuje, gdy stolica apostolska mówi tylko o zgodzie z państwami i harmonii społecznej.

Szczególnie niemieckie dziennikarstwo liberalne nie dowierza szczerości watykańskich pism i stara się obudzić nieufność z powodów łatwych do odgadnięcia. Chodzi mu o to, aby opinia publiczna nie poczytywała ustępstw watykańskich za zasługę ks. Bismarcka i dobre skutki jego obecnej antiliberalnej polityki. Nie ulega bowiem wątpliwości, że dziś wszelkie ustępstwo papieża dla ks. Bismarcka jest ciosem dla stronnictwa liberalnego, że gdyby dziś Watykanowi zależało na zupełnym strąceniu liberałów z piedestału politycznego, mógłby to uczynić może nawet bez zbyt wielkich ofiar. Stolicy apostolskiej nie zależy jednak na tem, które stronnictwo stoi u steru. Na razie nawet nie zachodzi kolizya między nawiązaniem dobrych stosunków z Watykanem a dalszym panowaniem stronnictwa liberalnego. Watykan bowiem nie wymaga formalnego zniesienia ustaw majowych w drodze ustawodawczej za pomocą specjalnej ustawy, lecz tylko łagodniejszej interpretacyi tych ustaw, co jest rzeczą władzy wykonawczej i nie potrzebuje nawet być wytaczanem przed forum parlamentarne.

Pojednawcze pisma papieża Leona XIII spotykają się z podejrzliwością dlatego, że w kolegium kardynalskiem przewagę mają jeszcze ciągle nieprzejednani członkowie, którzy pod sp. Piusem IX wytknęli polityce watykańskiej kierunek bezwzględny i wszelkiemu zboczeniu od tego kierunku stawiać będą przeszkody. W ogóle panuje przekonanie, jakoby Leon XIII działał dotąd na własną rękę i zostawał w zupełnej sprzeczności z większością kolegium. Nie zaszło dotąd nic takiego, coby stwierdzało to przy-

puszczenie a natomiast wpadać to musi każdemu w oku, że słowa Leona XIII ulegają interpretacyi zupełnie odmiennej od tej, jaką zawsze zastosowywano do każdego słowa sp. Piusa IX. We wszystkim, co powie lub uczyni Leon XIII prasa liberalna stara się koniecznie odkryć dążności do wycofania się z obecnego stanowiska, do utorowania zgody z władzą państwową, gdy tymczasem nawet łagodne wyrazy sp. Piusa IX tłómaczone były zawsze w duchu nieprzejednanej niechęci ku tej władzy. Jest to na wszelki wypadek symptom wcale pomyslny dla usiłowań pojednawczych, bo pierwszym warunkiem porozumienia się jest wzajemne zaufanie w szczerę chęci.

Wychodząc z tego stanowiska, można śmiało utrzymywać, że wielki spór między Watykanem a nowoczesnymi wymaganiami władzy państwowej wszedł w całkiem nowy okres. Pierwsza strona poświęcając swoje żale i doznane przykrości dla wyższych celów społecznych, nie stawia warunku, aby wszystko zostało cofnięte, co ustawodawstwo stworzyło od chwili zajęcia Rzymu przez wojska włoskie, druga strona zaś przyszła do przekonania, że dalej iść przebojem nie może i nie powinna, że państwo, chcąc spełnić swoją szczytną misję wobec społeczeństwa, nie może i nie powinno pozbawiać się pomocy władzy duchowej, że na ciągłych zatargach z tą władzą zyskują tylko żywioły przewrotu i anarchii.

Rokowania między ks. Bismarckiem a Watykanem mają dla wszystkich państw europejskich wielką doniosłość, bo inaugurowana w Berlinie polityka kościelno-polityczna miała także ogólne znaczenie. Niemcy doprowa-

dziły tę politykę do granic, do których nie zbliżyło się żadne inne państwo. Doświadczenia, jakie zrobiła polityka niemiecka i konsekwencje, wobec których dziś nie waha się wchodzić w układy z Watykanem, muszą być skuteczną przestroją dla innych państw, które znajdują się dopiero w pierwszym okresie *Kulturkampfu*. Francya przedewszystkiem powinna z obecnego postępowania Niemiec wysnuć naukę dla siebie, aby ostatnie wyzywające mowy Gambetty nie wtrąciły ją w zatarg niebezpieczny. Gambetta bowiem w ostatniej podróży swojej najformalniej wzywał stronnictwo katolickie, a tłumy przyklaskiwały jego słowom, nie zastanawiając się ani nad tem, czy są powody uzasadnione do zaczepnego wystąpienia rządu, ani nad tem, czy godzi się Francję skołatana już wewnątrz walkami wtrącać w wir nowych kolizyj, którym zupełnie poddać nie mógł nawet tak energiczny ks. Bismarck.

KORRESPONDENCYE

Konstantynopol, 24 września.

„Płaczcie amorki, płaczcie kupidy-ny!” — śpiewać sobie dziś mogą nie tylko mieszkańcy i mieszkanki San Stefano, ale i pewien świat i półświat konstantynopolitański na Perze i Galacie. Rossyjanie ustąpili z przed bram naszej stolicy. To jedno przynajmniej nie podlega już dziś żadnej wątpliwości. Steamer *Royal Crown* zabrał przedwczoraj ostatnie oddziały ich wojska. Tak samo opuszczają Czataldżę, Czorzlu, Hasskioj i Uzun-Kiupru. Jedna część wojsk odmaszerowała do Heraklei, druga do Rodosto, gdzie

wpuszczone ich razem na górę. Mimo to gonitwy nocne wcale nie ustały, choć podług obliczeń jego powinno być na strychu trzydzieści pięć kotów.

— Co to jest? — motywował pan Konstanty — cały dzień nie im jeść nie dawali, toć z samego głodu muszą się brać do myszy... Wiesz co Konradzie, pójdziemy zobaczmy.

Poszliśmy z latarnią na strych, i cóż się pokazało? Oto nie było ani jednego kota. Służący źle przymknął okienko dymnika, koty pouciskały na wieś do swoich chałup, z czego korzystając przemysłni chłopaki wiejskie, po kilka razy tego samego kota panu Konstantemu sprzedawali. Śmiechu było co nie miara z tego powodu, czem urażony pan Drachowski, wziął na ambit i wytoczył sprawę przed wójtem o oszukaństwo... Jak to wszystko skończyło się potem, już nie wiem, bo wyjechałem z Sobkowa, a nie było końca temu śledztwu; widziałem tylko, jak sroczono chłopaków z kotami dla naoznej konfrontacyi, i przekonano się, że kiedy w całej wsi było tylko ośm kotów, pan Konstanty zapłacił za trzydzieści pięć.

Wszystkich pokoi we dworze nie widziałem, bo do kobiecych sanktuariów mi nie wpuszczano, mogę więc tylko opisać generalny salon i pokój jadalny, do których wchodziło się z głównej sieni. Salon miał trzy okna i dwa wielkie lustra, których złoczone ramy zimą i latem powleczone były muszlinem. Wielka mahoniowa kanapa z zakręconymi w trąbkę bokami, stoi przy jednej ścianie; przed nią na dywanie takiż stół z opuszczonej kłapami, którego trzymają się zawsze cztery bardzo chudej konstrukcyi fotele, gdy dwanaście wykrygowanych niby posznurowane panny krzesek, waleją się po różnych miejscach, nie wiedząc co z sobą robić. Garnitur ten wybity safianem kiedyś w różne kolory i zlocenia, dziś już jest tak wyszarzały, że tylko gdzieś z boków można było ten safian rozpoznać. Na-

2)

Z PAMIĘTNIKÓW PLOTKARZA

OBRAZKI Z ŻYCIA

Przez

Autora „Kłopotów Staro Komendanta”.

Serya nowa.

(Ciąg dalszy.)

Zniecierpliwiony odzywam się wreszcie dość kważo:

— Daruje pani, ale ja muszę się przebrać. Widzi pani, dotąd chodzę w pożyczonym ubraniu, bo moje wszystko przemokło...

— A przebieraj się, przebieraj serce ty moje, ja ci nie przeszkadzam. Widzisz, ja z temi paniami nie mam przedmiotu do konwersacyi... One są bardzo miłe, ale imaginiuj sobie, tylko o kurach, o sługach, o nasiadkach i tych zwierzętach, z których szynki się robią... Gdyby nie kuchnia i ta kawa przepyszna, jużbym była w Krakowie... Prawda, ciekawa jestem bardzo tego pasztetu, choć jestem przekonana, że coś zepsują, albo farsz, albo sos... Chciałabym Tekluni poradzić...

Widząc że w dobry sposób nie pozbędę się kochanej cioci, zaczynam się rozbiierać na dobre. Zdejmuję buty z hałasem.

— A, bardzo ładnie z twej strony — odzywa się na to staruszka, rejterując ku drzwiom od kancelaryi. — Tak, bez ceremonii przy damie!

— Wszak ostrzegalem...

— Bardzo grzecznie — mówi wciąż, kłaniając mi się ręką. — Jesteś Konradku impertynent, jesteś niedelikatny, pamiętaj, ja ci to przypomnę...

Otóż i poszła przecie, a ja odetchnąwszy trochę, począłem się zastanawiać nad położeniem mojem w tym domu... Zostać, czy

jechać? I to źle, i to nie dobrze. A jednak gorzej będzie, gdy skapituluję przed dwoma kobietami, bo mię wezmą za studenta i jeszcze bardziej dokucają. Nie — zostanę i również sobie z nich zażartuję... Ho, ho, moje panie, pokażę i ja wam też, co mogę...

Skoro tak postanowiono, i skoro wyczytelnicy macie mi w dalszych sobkowskich przygodach towarzyszyć, to proszę was, miejcie tę cierpliwość, i rozpatrzcie się razem ze mną w całym otoczeniu szlachcica, którego sława rozchodzi się, jak sam powiada, na sześć mil dokoła.

Bogiem a prawdą, to co się tyczy powierzchni i wewnętrznej urzędzenia sobkowskiego dworu, sława, o której głosił pan Konstanty, nie była niczem usprawiedliwioną. Był to sobie dom starego autoramentu, o wysokim dachu, już dobrze zdezelowany. Jedna połowa murowana, trzymająca się jeszcze jako tako, ale druga drewniana, wypychała się już dość wyraźnie na zewnątrz, gdy okna coraz bardziej spuszczały się ku ziemi. Do ganku oszklonego wchodziło się po kilku schodach na to tylko, aby znów po tyłuż stopniach spuszczać się z niego do sieni. Z własnego doświadczenia wiem, że połowę drzwi w całym domu było takich, które nie chciały się dobrowolnie zamykać, gdy przeciwnie reszta nie dała się bez pewnej forsyt otwierać... Mnie samemu zdarzało się parę razy na dzień wyrwać kłamki z zamków przy otwieraniu, a w gościnnym pokoju, gdzie naznaczono mi rezydencję, musiałem drzwi zawiązywać na sznurek, bo ile razy ktoś stuknął mocniej na drugim końcu dworu, albo pan Konstanty kichnął w swej kancelaryi, otwierały się same na rozcież, a ja zrywałem się z krzesła sądząc, że ciocia Owczyńska prowadzi się do mnie na konwersacyę. W tem miejscu przyznać muszę, że w życiu mojem nie słyszałem tak hałaśliwego kichania, jakiem się odznaczał pan Konstanty. Kiedy *echnął* w swej kancelaryi, to zdawało się, że to jest strzał z pistoletu

w jakiejś pieczarce, taki słychać było trzask, łomot, huk i gruchotanie. Jeżeli nie z czego innego, to z owego *echania* mógł być głośnym na sześć mil wokoło.

W całym domu sufitu są jeszcze z płótna bufasto opuszczające się na pokój, a że je na przyjazd gości świeżo wybielono, zatem cieniutkie plasterki wapna leżą mi nieustannie na łysinę. W dzień jeszcze z tym sufitem było jako tako, choć nie mogłem pozbyć się obawy, że lada chwila te bufy mogą się zwalić na człowieka, a gdy przyjdzie wieczór i hałas domowy nieco się przyciszy, poza tem płótnem rozpoczynają się prawdziwie dyabelskie harce. Zdaje się że nie tylko miejscowe, ale wszystkie okoliczne myszy obrały dwór sobkowski za arenę do swoich igrzysk. Trudno sobie wyobrazić, jakie to rozkoszne odbywały się tu gonitwy z piskiem, skrobaniem i gryzieniem. Zaopatrzone w szczołtkę do zamiatania, co kilka minut przerywałem im tak niewinną zabawę, stukając po płótnie sufitu, a choć za każdą taką operacyą sypały się na mnie jakieś trociny z plasterkami wapna i gwar na moment ustawał — to za chwilę zaczynało się toż samo. Kiedy wspominałem panu Konstantemu o tej pladze, tylko uśmiechnął się lekceważąco zapewnijając, że do tego można się bardzo łatwo przyzwyczaić.

— My na wsi, uważasz, mamy nerwy jak posttronki... Proszę cię, kto tyle płaci podatków i dodatków od dodatków, to na wszystko się zahartuje... Ja mogę spać choćby tu z armat bili, ale jeżeli ci to przeszkadza, to ja ci jutro zaradzę...

Jakoż słyszałem wieczór, że dawał ekonomowi dyspozycję, aby ze wsi dostarczono mu tylu kotów — ile dostać można.

— Powiedz asan, że płacę piętnaście centów za jednego, i niech chłopaki przynoszą.

Na drugi dzień zatem do samego wieczora znoszono owe koty ze wsi, pan Konstanty płacił po piętnaście centów, a wieczór

natychmiast zaambarkowaną została na cztery statki przewozowe i już odpłynęła do Odessy. W Turcji europejskiej pozostaje już prawie tylko sama armia okupacyjna. Liczba jej jednak, mimo zaprzeczeń petersburskich, daleko będzie większą, niż ją kongres berliński oznaczył. Dotychczas odpłynęło bowiem w ogóle 95 tysięcy, a że armia południowa rosyjska wynosiła co najmniej 220 tysięcy, na terytorium więc tureckim pozostawałoby jeszcze przeszło 120 tysięcy, zamiast 50, oznaczonych uchwałą kongresu. Ta nadwyżka rozlokowana podobno będzie w Rumelii, w obwodach Enos i Rhodopy.

Tutejsze koła dyplomatyczne, zajęte są w tej chwili redakcją okólnika w sprawie okupacji Bośni i Hercegowiny, który Porta przesłać ma wkrótce do mocarstw. — Służby on ma do zastąpienia Porty wobec fanatycznego oporu ludności Bośni i Hercegowiny, a winę całą zwałić na Austro-Węgry, które jej nie pozostawiły dość czasu do przygotowania umysłów i publicznej opinii na nową zmianę i zaprowadzenie obcych rządów.

Na świadectwo szczerych chęci ułatwienia Austrii dzieła okupacji, przytacza Porta w tym cyrkularzu użytkowania, podjęte przez nią celem uśmierzenia wzburzonych Albańczyków, które *musziri* Mehemet Ali życiem przypłacił. W końcu daje Porta mocarstwom uroczyste zapewnienie, że rezolucją jej stanowiącą jest i będzie wierne wykonanie zobowiązań międzynarodowych, jakie w imieniu sułtana na się przyjął.

Nie zawadzi może przytoczyć wam anegdotkę, podaną przez *Wakit*, do której nie przywiązując żadnego znaczenia, uważać ją jednak można w takim, jak *Wakit* piśmie tureckim, i wśród obecnych okoliczności, za dość charakterystyczną. Otóż w jednym z ostatnich numerów opowiada ten *Wakit*, jak pewien oficer rosyjski, zgnając się przed opuszczeniem San Stefano z kilku znajomymi oficerami tureckimi, miał się do nich wyrazić, że nie zadługo może zobaczą się znów z sobą, bo wojna Rosyi z Austrią nie jest dziś rzeczą niepodobną. Jakoby dla nadania większej tym słowom powagi, dodaje tenże *Wakit* tuż obok, że taką samą opinię miał w potocznej rozmowie objawić i gen Skobelew. Widać z tego, czego sobie kto życzył...

Ustąpienie Rosyan z pod stolicy, nie wpłynęło na uspokojenie jej fizjonomii. Wszystko na co się tu codziennie patrzymy, nie nastraja najzagorzalszych nawet optymistów

przeciw tej kanapy, przy drugiej ścianie stoi długi, płaski, jasno-orzechowy fortepian, pospolicie zwany tu instrumentem. Jestto zabitek po rodzicach czy nawet dziadach pani Konstantowej; na klawiszach ma wyżłobione już od użycia dolki, a z powodu dziwnie wykręconej formy przypomina rekiną morską z wyszczerzonymi zębami. Rzeczywiście prócz zewnętrznego podobieństwa ma on i wewnątrz coś zwierzęcego, bo niechno kto zbliży się do niego z zamiarem grania, to jak zacznie syczeć, brzęczyć, warczeć — trzeba uciekać, zatykając sobie uszy. W domu państwa Drachowskich nikt nie gra, a tylko ośmioletnia Marynia ma się uczyć, skoro jej muzykalną guwernantkę wynajdą; tymczasem zaś pan Konstanty, kiedy jest w dobrym humorze, dla zabawy gości siada czasami przy tym instrumencie, i dobrawszy sobie akordu, śpiewa bardzo pocieszne aryjki. Jedną z nich pamiętam, że zaczynała się od słów:

Dawniej królowa w dziadu się kochała....

Boże drogi, co to było uciechy podczas tego śpiewania! Panowie i damy, i dzieci i sługi, zagładające z jadatego pokoju, wszystko to pokładało się od śmiechu, gdy pani Tekla, zakrywając twarz chustką, z obawy aby taka niepomierna wesołość jakich złych skutków na słuchaczy nie sprowadziła, podchodziła do fortepianu i spędzała z krzesła wesołego małżonka.

Ba, ale to nie łatwo poskromić zapadł rozspiewanego Kostusia. Rozochocony do żywego, jedną ręką broni się Tekluni, a drugą uderzając o klawisze, ciągnie nosowym tonem, naśladowującym drżący głos dziadowski:

Żaden też *ziandar* nie pójdzie do nieba,
Dziad go nie puści, bo by se dał chleba,
A tam go w piekle będą dyabli łoić,
I smolą poić!

(Ciąg dalszy nastąpi.)

do sielankowych kołysanek. Liczba wojska wzrasta tu nieustannie, zasilana już to powracającymi z Rosyi jeńcami, którzy natychmiast otrzymują umundurowanie i broń, już to nowozaciężnym rekrutem.

Dzienniki tureckie nie przyczyniają się także zgoda do budzenia zaufania i krzepienia wiary w pokój. *Terdżumani-Chark* np. podaje do wiadomości, że 70 nowych batalionów wyprawionych będzie z Konstantynopola na Kosowe pole dla skompletowania formującej się tam armii, nad którą naczelne dowództwo obejmie *musziri* Fuad basza. — Czyby tak znaczna armia zbierała się tam dla utrzymania w ryzie rozruchanej ligi albańskiej?

W dziwnym ta biedna Turcja znajduje się położeniu! Przedewszystkiem potrzebaby jej pokoju — pokoju i jeszcze pokoju, jak na prowadzenie wojny potrzeba pieniędzy — pieniędzy i jeszcze pieniędzy, których Turcja właśnie że nie ma i nie wie, niestety, zkąd i jakby ich nabyć. Przyszła ona, zdaje się, nareszcie do przekonania, że własnym przemysłem i domorodnym rozumem nie osiągnie poprawy swoich zaprzepaszczonych finansów. Udała się tedy, jak *Dżeridei Hawadis* donosi, do gabinetów angielskiego i francuskiego z prośbą o przysłanie doświadczonych ludzi fachowych, którym reorganizację swoich finansów powierzy bezwarunkowo. Gabinety przychyliły się do t-j prośby a spodziewani owi finansisci przybyć mają niezadługo do Konstantynopola.

Jestto kapitulacja Porty w ostatnich okopach! Trzeba bowiem wiedzieć, na co nikt podobno dotąd nie zwrócił uwagi, a co jednak jest faktem niezaprzeczonym, że Porta posługiwała się zawsze rada zagranicznymi talentami we wszystkich innych gałęziach administracji, jak i w zawodzie wojskowym. Renegaci bywali wielkimi Wezyrami; renegaci bywali naczelnymi wodzami armii, *serdar-ckremami*, a eudzoziemcy, nie renegaci nawet, jak generał Chrzanowski, reorganizatorami jej armii. Ale żaden dotąd nawet renegat nie miał w ręku finansów tureckich. Zarządzał nimi zawsze czystej krwi *Osmanli*. Dla tego też to może doprowadzone zostały do stanu, w jakim się dziś znajdują, a z którego wyratować je mają ręce cudzoziemskie. Porta więc i na tym punkcie kapituluje nareszcie.

Za nowy prócz tego dowód gruntownego przeprowadzenia reform uważają tu doniesienie arabskiego Dziennika *Dżewaib*, który ku pocieszeniu ultra-prawowiernych oznajmia, że sułtan umyślną depeszą zawezwał do Konstantynopola Herredina baszę, ex-premiera tunetańskiego beja. Ma to być znana z administracyjnych swoich zdolności w Azji i Europie osobistość. Sułtan ofiarował przybyłemu mieszkaniu w samym pałacu na Dolma-bageze, powóz parokonny i *kaik* o dziegiu parach wioseł, co zdaniem arabskiego dziennika uajlepszym ma być świadectwem, jak szczerze Sułtan pragnie reform, zgodnych z przepisami Koranu.

Sprawy sejmowe.

Komisya administracyjna, której przewodniczącym jest p. Grocholski, sprawozdawcą zaś do tego przedmiotu p. Madejski, niebawem wnieśli swe sprawozdanie o licznych petycjach w sprawie zaprowadzenia języka polskiego w administracji galicyjskich dróg żelaznych. W sprawozdaniu tem powiada komisya:

Petycyja Towarzystwa politechnicznego w Lwowie jest tak licznie z kraju poparta że zastanawiając się nad tak licznymi petycjami w jednym i tym samym przedmiocie, komisya administracyjna musiała przyjąć do przekonania, że zarządy galicyjskich kolei żelaznych, nie umiały snąć uszanować należycie narodowych uczuć kraju, jeżeli tak mnogość, tak poważne z całego niemal kraju odzywają się przeciw temu głosy. Trudno zaprzeczyć, że koleje żelazne, służące głównie do ułatwienia ruchu handlowego między kolejami rzecz można świata, jako środki komunikacyjne, mają cechę instytucji kosmopolitycznej; kapitały zaś, jakich do założenia i stałego ruchu potrzebują, nadają im cechę przedsiębiorstwa prywatnej natury. Mimo to nikt nie zaprzeczy, że koleje żelazne, w tym lub owym kraju istniejące i z niego dla siebie żywotne czerpiące korzyści, nabywają przez to charakteru publicznego i stają się tem samem instytucją krajową, która, jeśli

w kraju spełnić ma zadanie, winna stosować się do potrzeb i słusznych żądań kraju. Jednym z najsluszniejszych żądań kraju jest utrzymanie języka ojczystego, języka polskiego, w tej rozciągłości, jaka mu niewątpliwie należy się ze względu na nieprzedawnioną prawa historycznej indywidualności naszej; a łączy się z niem oraz ta nagła potrzeba, by młodzież nasza, która z woli monarszej ogólnej i zawodowe swe wykształcenie otrzymuje w języku polskim, ułatwiony miała przystęp do tej zawodowej pracy, w której ustalonym chce mieć przyszły przebieg życia. Po zaprowadzeniu języka polskiego w szkole i urzędzie, słuszną, i, co więcej, interesem, a tem samem i obowiązkiem jest każdej instytucji krajowej, ażeby w urzędowaniu swym w kraju używała języka polskiego. Wysocki Sejm przestrzegał zawsze i wszędzie, by język ojczysty, najdroższy skarb naszy, nie doznawał uposzczenia; komisya administracyjna wnosi zatem:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkim Księstwem Krakowskim, wzywa e. k. rząd do poczynienia właściwych kroków, ażeby zarządy galicyjskich dróg żelaznych używały w urzędowaniu w kraju języka polskiego.“

Na dzisiejszem posiedzeniu Sejmu (dnia 30 września) p. Matkowski wniósł następującą interpelację do komisarsza rządowego:

„Czy wiadomo e. k. rządowi, iż już od kilkunastu lat gminy Czechów, Tolmonki, Słobódka górna, Słobódka dolna, Berezówka, i Korosciatyn, należące do powiatu Brzeżańskiego, czynią wszelkie wysilenia, aby nadzwyczaj uciążliwe warunki konkurencyjne co do budowy cerkwi w Monasterzyskach zmienić o tyle, by odpowiadały możliwości gmin konkurencyjnych i rzeczywistej potrzebie?“

Czy wiadomo e. k. rządowi, iż gminy te nie bez słuszności czynią zarzuty dotychczasowemu prowadzeniu tej budowy i administrowaniu funduszami już na ten cel złożonemi, a szczególnie od lat kilku domagają się bez skutku sprawdzenia rachunków komitetu prowadzącego tę budowę?

Czy wobec tego, że gminy te, opierając się na powyższych zarzutach, od lat kilku odmawiają dalszych wpłat konkurencyjnych i przez nakładanie na nie egzekucyj ponoszą znaczne straty materyalne, e. k. rząd nie uważałby za rzecz właściwą załatwić tę sprawę przez nowe pertraktacje na korzyść tak stron, jak i samej budowy tej cerkwi?

Czy aż do rozstrzygnięcia tej sprawy e. k. rząd nie zechciałby powstrzymać wszelkich kroków egzekucyjnych?“

Akcya okupacyjna.

O zajęciu Bieliny podaje korespondent *Pester Lloyd*a następujące szczegóły: Na drugi dzień po zajęciu Breczki, 18go b. m. wyruszył kołomyjski pułk piechoty Parma nr. 24 o godzinie 1szej z południa drogą do Bieliny prowadzącą. O godzinie 10tej w nocy stanął ten pułk w Bersopolu i rozłożył się tam obozem, ale równocześnie wysłał 10tą kompanię pod komendą kapitana Dobrzańskiego do Werszani, miejscowości położonej o milę dalej z poleceniem, ażeby zajęła i strzegła mostu nad strumykiem Zyboczyą. Kompania doszła bez przeszkody do wskazanego miejsca, zajęła most i pokopała rowy i nasypy, ażeby zasłonić się przeciw możliwym napadom. Dnia 19go b. m. zwoził pułk 24ty do Dubrawy, odległej od Bersopola o 12 kilometrów w kierunku południowo-zachodnim, 10ta kompania zaś z 6ciu huzarami stała ciągle przy moście pod Werszanią. Około południa wjechało na most kilka wozów tureckich z deputacją z Bieliny, która oświadczyła, że miasto chce się poddać. Kapitan Dobrzański zatrzymał deputację u siebie i za pośrednictwem konnych ordonansów zdał o tem raport komendzie pułku i brygadzie. Generał-major Budicz kazał w skutek tej wiadomości 19go t. m. cofnąć się pułkowi 24mu z Dubrawy do Bersopola. Wieczorem 19go b. m. oddziały powstańcze zaatakowały 10tą kompanię i niepokoiły ją przez kilka godzin. Kapitan Dobrzański wytrwał na swem stanowisku, licząc z całą pewnością na posiłki, albowiem jeszcze w ciągu dnia zawiadomił był komendę swego pułku, że cała okolica wydaje mu się bardzo podejrzana. Około północy sytuacja kompanii była istotnie bardzo rozpaczliva; na szczęście, w chwili najkrytyczniejszej nadszedł pierwszy batalion i uratował 10tą kompanię od nieochybnej zagłady. O świcie, 20go t. m. wyruszył cały pułk z Bersopola drogą prowadzącą do Bieliny. Na czele jechał brygadyer. Ta brygada nie miała przy sobie artylerji. Choć marsz odbywał się w największej cichości, możliwość zdrady nie była wykluczona; dla tego też postanowił generał major przed wkroczeniem całej armii do Bieliny wysłać na rekonesans mały oddział huzarów z dwo-

ma członkami tureckiej deputacji. Kapitan Dobrzański oświadczył, że sam, bez żadnej eskorty, tylko w towarzystwie dwóch Turków delegatów pojedzie do miasta i przyniesie ztamtąd pułkowi wiadomość. Generał zgodził się na tę propozycję i Dobrzański odjechał istotnie do Bieliny tylko w towarzystwie dwóch Turków. Gdy przybył pod miasto, zastał mnóstwo ludu i notablów, którzy przywitali go bardzo serdecznie. Przejechał następnie przez całe miasto i przekonał się, że nie ma w niem powstańców. Powrócił do pułku. Ludność przyłączyła się do niego i w długim orszaku pospieszyła za miasto, ażeby powitać nadechodzący pułk Parma. Wśród odgłosu kapeli wojskowej wkroczył pułk do Bieliny. Na jego czele jechał kapitan Dobrzański. W mieście znalaziono dwa nowe działa Kruppa i trzy wozy napełnione amunicją, nadto także wielki skład prochu. W następnym dniu wydała ludność dobrowolnie kilka tysięcy sztuk najrozmaitszej broni. W tym samym dniu wkroczyła do miasta reszta 26tej brygady wraz z baterją, która odebrała dwa zdobyte działa i przysposobiła je do użytku.

C. k. ministerstwo wojny ogłasza dalszy spis nazwisk rannych i zabitych żołnierzy w ciągu walk z powstańcami w Bośni i Hercegowinie. Z tego spisu wyjmujemy nazwiska żołnierzy pułków galicyjskich.

Straty Kołomyjskiego pułku piechoty Karola Ludwika ks. Parmy (nr. 24) w bitwie pod Buczaką w dniu 17 września: Szeregowiec: Szczepan Makofijczuk i Leluk, nieodszukani; Petro Jurceńko, Iwan Biłeńczuk, Teodor Jaremin ranni; Jerzy Dodiak, zabity; Ignacy Kozakiewicz, Mikołaj Zająć, Iwan Czornohuz, Petro Hucul ranni; szeregowiec Wasyl Riżak, zabity; Jurij Diateczuk, Mikołaj Hłnicki, ranni; Ołeksza Pelepkow, zabity; Wasyl Jaremczuk, ranny; Szczepan Osadczuk, zabity; Lejba Jünger, Michał Olejczuk; kaprale: Petro Kozak, Michał Kulik; gefrajter: Antoni Makoraby, ranni; Iwan Andrejczuk, zabity; Michał Karpiuk, ranny; Jurko Semczuk, zabity; Wasyl Pyłpiuk, ranny; Iwan Serna, Michał Luti, Mortko Schatzberger, Semen Uhraniuk, Iwan Kreczanij, zabici; Onufry Stryczko, nieodszukany; Hawryło Foteczuk, zabity; Hawryło Koszmauiuk, Jozafat Foteczuk, ranni; Piotr Sabatas, zabity; Prokop Dohaniuk, Ołeksza Lezan, Wasyl Haficzuk, zabici; Pantaleon Krutofist, Wasyl Drapak, ranni; Michał Bojczuk, nieodszukany; Atanazy Dohaniuk, Łucyan Bemaluk, ranni; Nikifor Hrebiniak, zabity; Mikołaj Boliowski, ranny. Oprócz powyższych znajdują się z Kołomyjskiego pułku piechoty ks. Parmy nr. 24, w wiedeńskim garnizonowym szpitalu nr. 1 i następujący ranni: szeregowiec Wawrzyniec Tarnowiecki, lekko ranny; gefrajter Michał Łukieńców, ciężko; szeregowiec: Prokop Klapczuk, lekko; Ołeksza Łopuszczak, lekko; Michał Rybak, lekko; Petro Sloczak, ciężko; Harasym Wausuliak, ciężko; Mikołaj Sajewicz, ciężko; kaprale Fedor Bojczuk, ciężko; Mikołaj Kołotylak, lekko, Atanazy Kozak, ciężko; gefrajter Mikołaj Andruk, lekko; szeregowiec: Wasyl Hryszczak, ciężko; Iwan Popiel, ciężko; Marcin Wawrzko, ciężko; Michał Fajczuk, ciężko; Mykita Semenczuk, ciężko; Patemin Sahro, ciężko; sierżant, Szymon Czozej, ciężko; gefrajter, Nicefor Łazareńko, ciężko; szeregowiec: Iwan Bahryczuk, ciężko; Wasyl Blyzniuk, Iwan Burak, Jeremi Drozdowski, lekko; Teodor Ligaczuk, ciężko; Petro Maudiak, lekko; Marcin Marcinowski, ciężko; Iwan Hreczan, ciężko; Demeter Orelecki, ciężko; Karp Rosiński, lekko; Antoni Makowski, lekko; Ołeksza Rubaniuk, lekko; Kosé Rusnak, lekko; Petro Szabadacz, Roman Uhrak, Semen Uhraniuk, ciężko; Wasyl Michalicki, lekko; Łucyan Kiraszczuk, Wasyl Iwanczuk, Icek Klan, Iwan Pigulski, ciężko; Prokop Dohaniuk, Lejba Bartfeld lekko; kapral Petro Skrehuuec, lekko; szeregowiec Antoni Łondiuk, lekko; sierżant Jurij Iwańczuk, ciężko; szeregowiec: Axenty Buzora, ciężko; Iwan Demianczuk, Mikołaj Cziku, lekko; Ołeksza Sumaruk, Dmytro Szepka, ciężko ranni. W szpitalu rezerwowym w Pettau (w Styryi) znajdują się wreszcie następujący ranni z pułku ks. Parmy nr. 24: szeregowiec Mikołaj Maszyk, ciężko, gefrajter Jurko Diaczuk i kapral Michał Kulik lekko ranni.

SPRAWY ZAGRANICZNE

(Organizacyja księstwa bułgarskiego.)

Sprawozdawca *Pol. Corr.* pisze z Sofii 19 września: „Miasto nasze, starobułgarskie Serdez, ma stanowczo zostać stolicą księstwa bułgarskiego. Już w najbliższych 14 dniach mają być przeniesione do Sofii wszystkie centralne urzędy. Ks. Dunduków ma tu przybyć przy końcu tego miesiąca a z jego przybyciem rozpocznie się ma organizatorska czynność, która stanowić będzie pierwszą podwaliną nowego bułgarskiego państwa. Po zor-

organizowaniu milicyi, ma być założoną szkoła wojskowa dla aspirantów oficerskich. Ale w obu kierunkach mają sfery rosyjskie nie-małe wątpliwości wpływające z przekonania, że cel zamierzony nie da się tak łatwo osiągnąć. Przy miernych militarnych zdolnościach Bułgarów, obawiają się Rosssyanie, że bułgarska milicya okaże się słabą podporą kraju, i że rodowi oficerowie zwłaszcza w pierwszych czasach, nie odpowiedzą swojemu zadaniu. Owóż starają się Rosssyanie za pomocą spojni, którą kadry rosyjskie i oficerowie rosyjscy mają dać militarystom w Bułgarii, wzmocnić przysięże siły zbrojne księstwa. Ale piętno rusyfikacji wyciśnięte tym sposobem na bułgarskiej armii narodowej, napotyka w kraju na pewną niechęć i stanowić będzie zarodek nieporozumień między Bułgarami a Rosssyanami, które otwierają niezbyt ponętną perspektywę na przyszłość. Nierównie lepiej może rozwinąć się szkolnictwo. Ks. Dundukow przyjął projekt, który może spopularyzować dydaktyczną instrukcję. Obiega wieść, że gminom autonomicznym ma być pozostawione kierownictwo bezpłatnej i przymusowej nauki elementarnej. Każda gmina licząca przeszło 500 mieszkańców będzie musiała założyć szkołę ludową. Mniej pomyślniej przedstawia się sprawa szkół średnich, na razie bowiem mają być założone tylko trzy gimnazya a to w Sofii, Gabrowie i Ruszcuku. Stanom pozostawia się do woli utworzenie własnym kosztem szkół realnych, handlowych i rolniczych, ale przy małych środkach materyalnych, jakimi rozporządza obecnie gminy bułgarskie, wątpić należy, ażali skorzystają z powyższego przywileju. Chociaż dotychczasowy zarząd przyjął w zasadzie, że duchowieństwo bułgarskie ma być kształcone w rosyjskich duchownych seminariach i przez popów rosyjskich, mimo to postanowiono także urządzić w kraju dwa narodowe seminaria a mianowicie w Arbarnos pod Tirnową i w Samakowie. Co się tyczy wyższego wykształcenia, to chwili obecnej nie znano jeszcze za stosowną do zaprowadzenia wyższych zakładów naukowych w Bułgarii. Miano może na względzie, że w Odessie założono właśnie wyższy zakład naukowy, w którym może się kształcić młodzież bułgarska. ze t. z. młodo-Bułgarzy nie są bardzo zachwyceni tą polityką naukową braci rosyjskich, to nie ulega wątpliwości. Wielką wagę przykłada Rosssyanie do sądownictwa. W Sofii mają być utworzone dwa trybunały sądowe; trybunał apelacyjny wojskowy i cywilny. Pierwszy z nich składać się będzie z siedmiu członków a prezydentem jego zostać ma pomocnik starszego prokuratora, Reklieki. Trybunał cywilny nie otrzyma zapewne Bułgara na szefa, albowiem w tej chwili nie ma w ogóle w całej Bułgarii osobistości ukwalifikowanej do piastowania tak wysokiej godności sędziowskiej. Trybunałowi apelacyjnemu podlegać będą wszystkie sądy obwodowe. Zasada jawności i ustnego postępowania w sądownictwie ma być utrzymana w księstwie. Dla pewnych rodzajów zbrodni i występów mają być zaprowadzone sądy przysięgłych. Uregulowanie finansowych stosunków w kraju w ogóle, a w szczególności system opodatkowania, jaki ma być przyjęty, są kwestjami tak ważnemi i skomplikowanemi, że najchętniej odstąpią Rosssyanie zatwierdzenie tych spraw narodowej skucezynie. Ks. Dundukow wysłał już do Liwadij projekt dotyczący się tych spraw. Mamy tu nadzieję, że cesarz Aleksander, mimo znanego wstrętu do systemu reprezentacyjnego, zatwierdzi plan cesarskiego generalnego komisarza a w takim razie zbierze się *ad hoc* już w październiku, w Sofii skucezyna. Budżet wydatków będzie wykazywał co najmniej 15 milionów rubli a potrzeba będzie miamao trudu, aby wy dobyć tę sumę z kraju spustoszonego wypadkami wojennemi. Bułgaria nie jest w tej chwili w stanie ponosić tak wielkich ciężarów. Widzimy tedy, że na porządku dziennym stoją powikłane sprawy organizacyjne a dopiero po zatwierdzeniu tych spraw, które zdaje się zbierze wiele czasu, będzie można przystąpić do wyboru księcia.

(Watykan i Niemcy)

Norddeutsche Allgemeine Zeitung pisze w wstępnym artykule: „Telegram przyniósł nam wiadomość o wystosowaniu do kardynała sekretarza stanu Niny piśmie papieża Leona XIII, które z powodu ustępu odnoszącego się do stosunków z Niemcami wielkie ma znaczenie. Pismo to ma charakter stanowczo pokojowy w podwójnym kierunku: pragnienia pokoju, z którego wypłynęło pismo papieża do naszego cesarza i ciągłej nadziei, że pokój taki przyjdzie do skutku i to zupełnie pokój, jak Leon XIII daje do zrozumienia, a nie tylko *modus procedendi*. Trudno oczywiście wiedzieć, w jaki sposób myśli Stolica Apostolska usunąć zasadnicze przeciwnieństwo, które stało się powodem zastrzeżenia walki kulturalnej, aby osiągnąć wzniosły cel „prawdziwego i trwałego pokoju.“ Jakie panują w Prusiech zapatrywania o warunkach takiego pokoju, zostało wyłuszczone w piśmie następującego do papieża, a jeśli mi-

mo to rokowania w Kissingen były możliwemi i jeśli Ojciec s. żywi nadzieję pokojową, to można się spodziewać, że obie strony przysły do przekonania, iż bez walki mogą żyć obok siebie. Przyszyjemy też chętnie, że takie porozumienie, przyprowadzone do skutku na podstawie danych stosunków zadowolni obie strony i chętnie przyjmujemy zapewnienia naczelnej głowy kościoła katolickiego, że po dokonaniu porozumienia stanowisko ludności katolickiej do rządu zmieni się niewątpliwie, ponieważ w takim zapewnieniu ze względu na miejsce, z którego ono pochodzi, tkwi obowiązująca wskazówka. Od tego przekonania nie odwołują nas ci, którzy wskazują na sprzeczną z takim przypuszczeniem postawę centrum, które, jak to już wykazaliśmy w jednym z dawniejszych artykułów, znaczenie swoje zawdzięcza jedynie walce kulturalnej a nie mogłoby się przy niem utrzymać wbrew porozumieniu z Stolicą Apostolską. W każdym razie niezrozumiałą jest dla nas logika liberalizmu, który wprawdzie zgadzał się na zdanie, iż sobor Watykański przyznał papieżowi nieograniczoną władzę nad sumieniami katolików, dzisiaj zaś zdaje się utrzymywać, że papież nie byłby w stanie oderwać ludności katolickiej od centrum, gdyby frakcja ta chciała być bardziej papieską aniżeli papież sam. Insynuacja, że papież „nie ma nic o rozdaniu“ zdaje się zmierzać jedynie do tego, aby przedstawić jako nieuzasadnioną ewentualność, której się nie śmie spojrzeć śmiało w oczy. Ale mimo to pismo Leona XIII nie wydaje nam się jeszcze dostateczną rękojmią dla odzyskania wyznaniowego pokoju, który według zapewnienia jest tego pisma celem. Zapewnienie o dobrej woli nie wystarcza tu jeszcze, tak samo jak jasne uznanie szkód, które z dalszej walki dla obu stron wynikną. Co do nas, wątpimy, czy w Watykanie zgodzą się kiedy na zasadnicze ustępstwa, ale choćby Stolica Apostolska nie uznała stosunku między państwem a kościołem, jak go określa pruskie ustawodawstwo, to jednak nie ma powodu, aby nie uczyniono zadość tym wymagom tego ustawodawstwa, które już w innych krajach bez oporu kury zostały przeprowadzone. Jakkolwiek więc pismo papieskie ma wielkie znaczenie, to jednak prawdziwa wartość jego zależeć będzie dopiero od praktycznych skutków, które, jak się spodziewamy, nastąpić po niem powinny.“

(Sprawa afganistańska).

Dotąd nie zdecydowano się jeszcze w Londynie, czy emirowi afganistańskiemu należy natychmiast wypowiedzieć wojnę, czy też czekać na dalsze zachowanie się jego. Powodem dotychczasowego zwleknięcia jest może ta okoliczność, że ministrowie nie bawia się chwilowo w stolicy kraju, i tak n. p. minister dla Indyj, bawi na dworze królewskim w Balmoral. Tymczasem jednak ściągają rząd nieustannie na wszelki przypadek wojska nad granicę indyjsko-afganistańską. Decydująca narada ministeryalna odbędzie się w tym tygodniu. Prawdopodobną jest rzeczą, że tymczasowo obsadzi wojsko brytyjskie kilka przystępniejszych miejscowości chanatu. Słychać, że zgromadzone pod Quetta i Thulem wojska posuną się z jednej strony ku Kandaharowi, przez co Kabul zostanie odcięty od Heratu, z drugiej zaś strony pomaszują przez dolinę Kuram ku dolinie Logu i odetną Kabul od Gazni. Tymczasowo zamiechają Anglij marszu przez wązwy Khiber ku Kabulowi, będą się jednak starali pozyskać dla siebie tamtejsze szczyty.

Na uwagę zasługują głosy rosyjskie o kwestyi afganistańskiej. *St. Peters. Widom.* konstatają, że Szyr Ali już dawno się przygotowywał na zerwanie stosunków z Anglią. Anglia będzie zmuszona albo chwycić się nowej polityki wobec Afganistanu, albo wypowiedzieć emirowi energiczną wojnę. Rosssya, choćby nawet Szyr Ali prosił ją o pomoc, nie ma żadnych powodów do mięszania się w spór pomiędzy Anglią a Afganistanem. Być może, że Szyr Ali wezwie na pomoc uległe Rosssji chanaty. Po wojnie krymskiej jako naturalne jej następstwo, nastąpiło powstanie w wschodnich Indjach a zaledwie skończyła się wojna rosyjsko-turecka, powstają znowu dla Anglii największe trudności w Azji. Emir Szyr Ali jak przed dwudziestu laty, (wtedy jeszcze nie rządził), powziął widocznie znowu zamiar oswoobodzenia ludów jęczących pod jarzmem angielskim. *Gołos* szydzi z „cesarskiej Indyjskiej i pani wszystkich mórz“ i uważa stanowisko Beaconsfielda za wstrząśnięte. Parlament z pewnością nie przyjmie go tak jak przed ośmiu tygodniami. Spór afganistański jest naturalnym skutkiem zwycięstw Beaconsfielda na kongresie berlińskim a parlament z trudnością zgodzi się na wojnę z Afganistanem. Ale jak naprawi w takim razie Beaconsfieldem wyrażoną sobie hańbę? Polityka Beaconsfielda nieprzyjemna Rosssji doprowadziła do afery afganistańskiej. *Russki Mir* nie może przewidzieć, czy afera ta doprowadzi do wojny, w każdym razie jest ona ciosem dla powagi imienia angielskiego w centralnej Azji. I *Nowoje Wremja* uważa sta-

nawisko Beaconsfielda za zagrożone. Rząd angielski musi wypowiedzieć natychmiast wojnę Afganistanowi albo też zwołać parlament. W każdym razie trudno mu będzie uspokoić Anglię. Tak się odzywają dzienniki rosyjskie o kwestyi afganistańskiej.

Dla porównania podajemy także, co o tej samej sprawie piszą najznakomitsze dzienniki angielskie. *Times* w inspirowanym widocznie artykule piszą pomiędzy innymi: „Nie potrzeba bynajmniej działać z zbytnim pośpiechem. Możemy wygodnie zaczekać, aż przyjdzie na nas czas, w każdym razie przystoi nam zostawić niegrzecznemu sąsiadowi dość czasu, aby się mógł zastanowić nad swoim postąpieniem. Wiadomość, że czynimy przeciw niemu przygotowania, nie pozostanie bez skutku. Obrzązi postać angielskiego, rzecz to może przyjemna i nie grożąca chwilowo niebezpieczeństwem, ale skoro się pokaże, że obraza ta nie ujdzie bezkarnie, to rzeczy zupełnie się zmienia. Zawsze jeszcze mamy nadzieję, że do wojny nie przyjdzie ale gdyby walka stała się nieuniknioną, to mała wojna byłaby obecnie lepszą, aniżeli długoletni otwarty spór, po którym nastąpiłaby może wojna, wśród niekorzystniejszych dla nas warunków.“ *Globe* mniema, że byłoby lepiej odroczyć wszelkie operacje aż do wiosny. Są widoki, pisze ten dziennik, że emir opamięta się do tego czasu i zrobi *amende honorable*, przeprasząc za zuchwałość swojego oficera w Ali Muszid i pozwalając na przybycie poselstwa angielskiego do Kabulu. Nie mniemamy jednakże, aby się upokorzył w ten sposób wśród obecnych okoliczności, ponieważ zostaje widocznie pod wpływem rosyjskim a Rosssya nakłaniać go będzie do dalszego nieprzyjajnego zachowania się wobec Anglii. Ale byłoby może dobrą rzeczą dać mu sposobność do naprawienia złego, jeśli nie z innego to przynajmniej z tego powodu, aby pokazać ludowi azjatykiemu, że Anglia dopiero po wyzerpaniu wszystkich innych środków ucieka się do aneksyi w celu pomśczenia wyrządzonej zniewagi. *Daily Telegraph* jest za obsadzeniem Kandaharu i Jellalabadu lub innego ważkiego punktu w wąwozie khyberskim. Dziennik ten przypisuje zuchwałość emira wpływowi Rosssji, która przeszkadzając przyjądowi posła brytyjskiego do Kabulu, odniosła polityczne zwycięstwo, większe od którego-kolwiek militarne sukcesu osiągniętego w ostatniej wojnie. *Standard* wyraża zdanie, że należy koniecznie z przeważnemi siłami wkroczyć do Afganistanu a poskromiwszy butą Szyr Alego obsadzić raz na zawsze najważniejsze punkta jego kraju. „Rosssya nie będzie się wspierała; przynajmniej obecnie nie za tem nie przemawia, aby państwo północne odważyło się rzucić wszystko na kartę w tej wielkiej grze polityki azjatyckiej. Politycy i strategicy rosyjscy są zdania, że nie nadeszła jeszcze chwila stosowna do walki przeciw potędze angielskiej w Azji. Po wysiłkach зробionych podczas ostatniej wojny z Turcyą nie zechce się Rosssya uwikłać w walkę na śmierć lub życie na granicy pustyni zaledwie na pół zdobytych. Być może, że dwóch bezgranicznej awanturności, który popełniał Rosssję do wmięszania się w politykę afganistańską, popchnie ją jeszcze dalej i że głęboka nienawiść przeciw Anglii, którą podtrzymuje rząd, zostanie wyzyskana do odwrócenia niebezpieczeństw, grozących wewnątrz państwa. Jakkolwiek możliwem, to jednak bardzo nieprawdopodobnem jest takie zaczepne zachowanie się Rosssji. Rosssya, jak o tem z satysfakcją donoszą anglo-rosyjskie dzienniki, zadowolni się tem, że udało jej się pokłócić Afganistan z Anglią i że będzie czuwała nad przebiegiem tego sporu. Sledzenie przebiegu najbliższych wypadków jest jedyną rozumną polityką Rosssji; równocześnie nie powinniśmy jednak zapominać o tem, że w razie rzeczywistego sporu mamy dostateczne powody, aby z pod maski Szyr Alego wywlec i pokazać światu Rosssję.“

KRONIKA

— **Na wczorajszej recepcyi** u JE. p. marszałka krajowego, hr. Ludwika Wodzickiego, zgromadziło się około 300 osób. W liczbie gości obok najwyższych dygnitarzy rządowych, wojskowych i duchownych i posłów krajowych znajdowali się reprezentanci wszystkich zawodów obywatelskich naszego miasta. Orkiestra *Harmonii* odegrała serenadę.

— **Na rzecz rannych** żołnierzy rozwinęto w wszystkich stronach naszej prowincyi znakomitą i hojną ofiarność. Świadczą o tem najwymowniej obfite listy składek, z których dotąd zaledwie małą część umieścić mogliśmy, a zewsząd odbieramy wiadomości o zawiązywaniu komitetów i czynnem zajęciu się losem ofiar akcyi okupacyjnej. W Jasle zawiązał się komitet dam pod przewodnictwem pani Heleny Ziemiałkowskiej, który urządził już na ten cel humanitarny teatr amatorski, a zajmuje się nadto urządzeniem koncertu i szeregu odczytów popularnych. Z Brodów donoszą nam,

że na pierwszą wiadomość o wzmagających się ofiarach walki, dyrektor dóbr Brody p. Oesterreicher zorganizował komitet, który wziął sobie za zadanie nieść pomoc opuszczonym rodzinom powołanych w szeregi rezerwistów. W tym celu urządzono dnia 19 b. m. festyn w parku z loteryą fantową. Zebrano 500 fantów i sprzedano 5000 losów, a muzyka wojskowa przysłana ze Lwowa bezpłatnie uprzyjemniła festyn, który się powiódł znakomicie. W trzech dniach przed festynem stanęła trybuna dla muzyki, namioty dla tomboli, na sprzedaż cygar, trunków i wody sodowej, bardzo gustowne i okazale przystrojone, urządzono sprzedaż bukietów. Festyn wypadł też jak najświetniej, i jako owoc tych starań złożono tymczasowo, nim reszta datków wpłynie, kwotę 2000 zł. w c. k. starostwie dla dalszego odesłania.

— **Wystawa sztuk pięknych** w domu narodnym przedłużoną została do dnia 6 października b. r. Cena wstępu zwykła. W wystawie wzięło udział 58 artystów, a wystawionych jest dzieł sztuki 112.

(m) **Gmina ewangelicka** we Lwowie obchodziła wczoraj stuletnią rocznicę swego istnienia między nami. Na uczczenie tej rocznicy zbudowano w ciągu r. b. ze składek przy kościełku ewangelickim na ulicy Zielonej dwie wieże z dzwonicami. Wczoraj odbyło się poświęcenie wież i dzwonoj. O godzinie 10 zrana rozpoczęła się uroczystość przy udziale bardzo licznej publiczności. W gronie obecnych widzieliśmy JE. pana Namiestnika Alfreda hr. Potockiego, JE. hr. Neipperga, JE. dr. Schenka, wieprezidenta kraj. dyrekyi skarbowej pana Jorkascha-Kocha i wielu dygnitarzy. Uroczystość rozpoczęła się chórem męzkim, poczem dyakon i rektor szkoły, ks. Schneider, powitał gości. Następnie odśpiewano chorał: *Eme feste Burg ist unser Gott* przy akompaniamencie orkiestry a po odśpiewaniu chorału wygłosił proboszcz Grafi piękną przemowę, zastosoowaną do uroczystości. Na dany znak odezwały się dzwony na wieżach. Dźwięk nie zlewa się jeszcze w piękną harmonię, albowiem dla szczupłości funduszw gmina zakupić mogła tylko część dzwonoj, które potrzebne są do wydania akkordu. Na śpiewach, kazaniu, wygłoszonem znowu przez p. Grafa i na odśpiewaniu hymnu ludowego, zakończyła się uroczystość kościelna. Ofiary kościelne, które wpłynęły w tym dniu, zostały przeznaczone dla nowo utworzonego funduszu emerytalnego dla księży i nauczycieli. O godzinie 2 z południa odbyła się uczta w lokalnościach stowarzyszenia *Frohsinn*. Wzniesiono liczne toasty i odczytano telegramy gratulacyjne, nadesłane przez presbiterjum gmin ewangelickich w Krakowie i Czerniowcach, przez centralne stowarzyszenie fundacyi Gustawa Adolfa z Lipska, przez główny zarząd tej samej fundacyi w Wiedniu, przez proboszcza gminy ewangelickiej w Oedenburgu i superintendenta galicyjskiego, p. Hönela, bawiącego obecnie w Bregencji.

— **Odczyty publiczne.** Staraniem młodzieży akademickiej odbędzie się na dochód bratniej pomocy słuchaczów wszechnicy lwowskiej w wielkiej sali ratuszowej szereg publicznych odczytów naukowych a udział w nich wezmą p. p. Baranowski, dr. Cwikliński, Wojciech hr. Dzieduszycki, dr. Bronisław Radziśzewski, dr. Edward Sawicki. Pierwszy odczyt odbędzie się w środę. Pan Wojciech hr. Dzieduszycki mówić będzie „O rozwoju dziejowym pojęć o nocy i występku.“

(m) **Wydział galicyjskiego** towarzystwa muzycznego uchwalił przyjąć bezpłatnie dwóch uczniów do nauki gry na wiolonczeli. Podania przyjmuje kancelarya towarzystwa muzycznego najdalej do 15 p. m.

— **W kasynie mieszczańskiem** odbędzie się w środę na korzyść wdów i sierot po poległych żołnierzach pułków galicyjskich koncert pod kierownictwem p. L. Marka z współudziałem panny A. Konopackiej pana W. i tow. chóru męskiego z programem następującym: 1. Koncert *F-moll* Chopina *Larghetto Rondo* odegra panna Konopacka w tow. pana Marka. 2. *Abschied vom Walde*, Klauera, odśpiewa chór męski. 3. Mazurek Chopina, *Valce melancolique* Marka i *Erlkönig* Liszta, odegra panna Konopacka. 4. Serenada Abta (kwartet solowy na głosy męskie). 5. Solo na wiolonczelę odegra p. W. 6. *Ich grüsse dich* Gisztnera odśpiewa chór męski. Początek o godzinie 8 wieczór. Ceny, nie kładąc tamy dobroczynności, dla członków i ich rodzin po 50 cent. od osoby, dla obcych krzesło 1 zł., miejsce stojące 50 cent. Biletów nabywać można w kancelaryi kasyna mieszczańskiego.

* **Napad.** Wczoraj o godzinie siódmej wieczór jacyś trzech młodzi ludzie wybili dwie szyby w oknie pomieszkania szewca p. Józefa M. pod l. 3 na Chorążczyźnie, porwali z okna parę nowych bucików i uciekli. Złoczyńcy należą do klasy wyrobników.

* **Krwawa bójka.** W szynku Brierfery przy ulicy Zamarstynowskiej wszczęła się między gośćmi kłótnia, która przeszła w bójkę. Jeden z pijanych wyrobników porwał za nóż i pohnął nim swego przeciwnika w prawy bok piersi, a sam uciekł. Ciężko raniony Tomasz Tadrzyk, wyrobnik z Krotoszyzna, został oddany do szpitala.

* **Kradzież srebra.** Zeszłej nocy około 2 godziny włazł złodziej oknem do par-

terowego pomieszczenia właścicielki domu pod l. 17 przy ulicy koryntnej i skradł dwa wysokie lichterze srebrne i srebrny zegarek z stalowym łańcuszkiem. Poszkodowana obudziła się w skutek łaskotu, jakiego złodziej narobił, i widziała, jak wyskoczył oknem i uciekł przez podwórze.

* Kradzież. Maryi Latoszyńskiej żonie rzeźbiarza z Tarnowa, mieszkającej obecnie we Lwowie pod l. 17 przy ulicy Panieńskiej skradziono przedwczoraj z pomieszczenia torbę podróżną, w której były damski zegarek złoty, pojedynczo kryty (*remontoir*) z łańcuszkiem złotym cienkim, spiętym złotą baryłeczką, broszka pozłacana z czarnym kamieniem, druga broszka złota z koralem, tudzież inne drobniejsze rzeczy. Silne podejrzenie o tę kradzież pada na posługaczkę, Maryę Górską, która zaraz po dokonanej kradzieży uciekła. Rewizora policji odszukał ją na strychu, w tym samym domu, gdzie się była skryła. Przed zbliżeniem się rewizora policji posługaczka powiesiła się na sznurze od bielizny. Odejęto ją natychmiast żywą i zdrową i oddano policji.

* Brylantowy pierścień damski, ceniony na 300 zł skradziono przedwczoraj z pomieszczenia Jana hr. Dzieduszyckiego pod l. 1 przy ulicy Wałowej.

* Kradzież z katafalku. Teresa Brodac, wyrobnica, czuwając nad zwłokami zmarłej żony p. Antoniego B. pod l. 41 przy ulicy Halickiej, ściągając zeszłej nocy zmarłej z palca złotą obrączkę. Teresę Brodac kilkadziesiąt razy za kradzież karano, aresztowano, a mąż jej stróż pod l. 30 przy ulicy wekslarzkiej ścisłe badany oddał skradzioną obrączkę zeznając, że ją od żony odebrał.

(a) **Kieł mamuta.** W tych dniach wykopano w brzegu rzeki Sówki w Serednem pod Wojniłowem kieł mamuta długości dwa metry 44 centim., obwodu w dolnej części 50 centim. Przy wydobywaniu złamano kieł na dwie części, zresztą doskonale jest zakonserwowany. Wydobyto także w tem samym miejscu część drugiego kła długości około 70 centim. ale ten na powietrzu zupełnie się pokruszył.

∞ **Czy Kirsch, czy Wiśniewski?** Czytamy w *Gazecie Toruńskiej*: Niejaki Wiśniewski kupił był w pobliżu Torunia posiadłość gruntową. Wiśniewski służył był coś o nowej ustawie pruskiej, która używając języka polskiego w sądach i urzędach zakazuje, a natomiast przepisuje wyłączne używanie języka niemieckiego jako urzędowego. Zastraszony takim przepisem, którego szczegółów dobrze nie rozumiał, jak my nie rozumiemy jego przydatności i racyi, obawiał się o swoją własność i był przekonany, że wtedy tylko będzie mu własność ta pewną i bezpieczną, gdy po niemiecku poda sądowi nawet i swoje nazwisko. Przetłumaczył przeto Wiśniewskiego na *Kirscha* i jako Kirsch kazał się zapisać właścicielem nabytej nieruchomości. Niezadowolony chętnie, że śmierć nie pytająca śnad o nazwiska i języki, położyła koniec życiu owego Wiśniewskiego-Kirscha i uatożyła pozostałej wdowie obowiązek uregulowania pozostałości i spraw majątkowych. Tu przecież pokazało się z ksiąg gruntowych, że dla wdowy po Wiśniewskim owa własność gruntowa jest rzeczą obcą, gdyż sąd Kirscha nie uważał i nie mógł uważać za jedną i tę samą osobę z zmarłym Wiśniewskim, o którego zejściu ze świata i związku małżeńskim z rzezoną wdową mówiły dostarczane dowody. Trzeba było wdowie legitymować się i przejść postępowanie uciążliwe i mozolne, aby dowieść prawdy i wykazać, że zapisany Kirsch był po prawdzie Wiśniewskim, jej mężem i spadkodawcą. Jakż z tego sens moralny? Jedno z pism niemieckich wyciąga go mniej więcej według logiki kochanego Rozbickiego, który taką pozostawił nam bajkę, oraz naukę z niej:

Rzekła mucha: „Mój bocianie! Czemu nie chodzisz po ścianie?“
A na to bocian nadepty:
„Czemu mucho nie masz pięty?“
Z tego sens moralny taki się wywodzi,
Że kawa cukrem się słodzi.

Podobnie pismo niemieckie zapisało, że to przestroga dla tych, którzy teraz polszczą swoje niemieckie nazwiska!..

Do tego opowiadania *Gazety Toruńskiej* dodamy od siebie inną ilustrację skutków nie już dobrowolnego przez złe zrozumienie ustawy, lecz samowolnego przez organy niemieckie germanizowania, tłumaczenia lub przekręcania na zwisk. Był pod Kościanem chłop w sędziwym już wieku, niejaki Książek, któremu ni rząd ni zowąd wytoczono śledztwo, że w młodym wieku usunął się od powinności wojskowej. Starzec zarzeka się, że odsłużył wojskowość, jak się należy, że służył w tym a tym pułku i stał załogą w Chełmnie (po niemiecku *Culm*, nad Wisłą w Prusich Królewskich) — wszystko napróżno. W wielkiej swej biedzie udaje się do p. Danielewskiego, wówczas jeszcze „Majstra od *Przyjaciela Ludu*“ (chełmińskiego) z prośbą, aby z dawnych spisów wojskowych zechciał stwierdzić, że Książek w Chełmnie odsłużył wojskowość, i w tym celu załączył swą metrykę. Pan Danielewski po długich korowodach z władzami wojskowymi i po mozolnem speraniu w spisach wojskowych dowiódł nakoniec, że

Książek należyście dopełnił swej powinności wojskowej, tylko że feldwebel, nie umiejąc po polsku nietylko mówić, lecz nawet śmiać, zapisał w księgach wojskowych nie *Książek*, lecz *Hundscheck* — co, gdyby na polskie przetłumaczyć chcieli, znaczyłoby: srokaty pies.

— **O strasznym nieszczęściu**, jakie się w tych dniach zdarzyło na kolei wschodniej francuskiej, wiedeńska *Presse* otrzymała od jednego ze świadków nauceznych następujące szczegóły: Wyjechalimy z Paryża w nocy na wtorek. Pociąg nasz pospieszny spóźnił się już był o 42 minut. jechał więc bardzo szybko i wykoleił się na moście przez Mozelę w pobliżu Nancy. Lokomotywa, wagony pakunkowe i trzy osobowe zatrzymały się na moście, i znajdujący się w nich podróżni nie doznali uszkodzenia. Noc była kompletnie ciemna, ratunek więc był bardzo utrudniony, a jęki i wołania o pomoc nieszczęśliwych, którzy w zdruzgotanych wagonach znajdowali się na rzecie, podnosiła grozę katastrofy. Dwaj ze służby pociągowej, oraz dwaj podróżni utracili życie na miejscu, osmnastu podróżnych odniosło skaleczenia. Wszystkie tłumoki podróznich skapadły.

— **Zgubiono** przy wsiedaniu do dożki, na Rurach, dnia 22 b. m. książkę do modlenia pod tytułem „Zdrowaś Marya.“ Rzetelny znalazca zechce się zgłosić do zakrystyi OO. Jezuitów, gdzie otrzyma nadgodę 1 zł.

Uroczyste założenie kamienia węgielnego pod gmach sejmowy.

(□) Uroczyste założenie kamienia węgielnego pod nowy gmach sejmowy, odbyła się wczoraj o godzinie 11tej na placu budowy przy bardzo licznym udziale publiczności, która mimo górażdźczy deszczu pospieszyla na ten akt pełen okazałości i znaczenia. Oprócz wielkiej liczby gości, którzy otrzymali specjalne zaproszenie, przybyło mnóstwo widzów, zaimprovizowane trybuny dla dam były zapełnione, a na szczytach murów niewykończonych widzieliśmy mnóstwo osób, najwięcej wyrobników zatrudnionych przy samej budowie gmachu.

Plac budowy był ustrojony stosownie do uroczystości chwili. Przed głównym wejściem od ulicy Kościuszki powiewały chorągwie o barwach państwa, kraju i miasta, wewnątrz murów, w miejscu, gdzie miał być złożony kamień węgielny, urządzono pod namiotem osobną trybunę, przed którą umieszczony był stół, przygotowany dla użytku duchowieństwa. Obok na osobnym stoliku leżały młot i kielnia, które służyły miały do odbycia ceremonii — istne eacka ślusarskiej roboty, misteryj i z wielkim smakiem wykonany wyrób i dar nadwornego fabrykanta p. Mildego z Wiednia. Po nad trybuną na murze umieszczona była tarcza z herbami kraju, uwieczniona sztańdarami na wzór panoplii. Na jednej z niższych kondygnacji muru zaimprovizowano dwie galerie, jedną dla chóru śpiewaków Towarzystwa muzycznego, drugą dla orkiestry wojskowej, która fanfarami swemi zwiastowała rozpoczęcie się uroczystego aktu. Goście zabrali miejsca po obu stronach trybuny i kamienia węgielnego. Jch Ekszellenecy p. Namiestnik Alfred Potocki, marszałek krajowy hr. Ludwik Wedziński, generał jazdy hr. Neipperg w gronie miejscowej generalicji, wszyscy trzej areybikupi w orszaku licznych duchowieństwa, posłowie sejmowi, dygnitarze szkolni i autonomiczni, reprezentacya miejska, senaty obu akademij, reprezentanci wszystkich zakładów i korporacji wzięli udział w tej pięknej uroczystości.

Zagał ją JE. hr. W o d z i e k i, marszałek krajowy, po godzinie 11tej następującą przemową:

„Jeżeli zwykłą nawet budowę starodawnym obyczajem rozpoczynamy od uroczystego poświęcenia kamienia węgielnego, aby uprosić pomoc Bożą i Boże błogosławieństwo dla zamiarów i przedsięwziętych, co budowę zamieszkać mają, o ileż bardziej od takiej uroczystości zacząć należy przy budowie gmachu, w którym kiedyś ma zamieszkać ta jedyna dziś na naszej ziemi krajowa władza prawodawcza.

Uprosić łaskę Bożą, aby dzieło rozpoczęte szczęśliwie doprowadzone zostało do końca, łaskę Bożą, aby skoro będzie skończone, zapewniło bezpieczną przystań dla pracy o koło dobra kraju, łaskę Bożą, aby tych, którzy w tym gmachu zasiadać i radzić będą, natchnął mądrością i wskazał im środki właściwe, prace ich wspomagał i prowadził takimi drogami, które ugruntują i ubezpieczą pomyślną przyszłość kraju naszego.“

Następnie p. marszałek składa podziękowanie tym, którzy położyli zasługi około dzieła budowy, a mianowicie komitetowi estetycznemu i głównemu kierownikowi budowy, p. Hochbergerowi. Serdecznie ślony dziękuję marszałek p. Oktawowi Pietruskiemu, jako referentowi spraw budowy, za znakomitą gor-

liwość i roztropną opiekę. Następnie wykazuje p. marszałek, że gmach był potrzebny i że niesprawiedliwie byłyby wyrzuty, że grosz publiczny mógł być obrócony na inne pilniejsze i pożyteczniejsze wydatki.

„W pierwszych początkach chrześcijaństwa — mówił dalej marszałek — sprawowano obrzędy i odprowadano nabożeństwa w podziemiach lub w skromnych prywatnych mieszkaniach, ale skoro tylko nastąpiła możliwość, rozpoczęto budowę przybytków wielkości i potęgi wiary i tej dla wiary miłości jaką przejęci byli wierzący chrześcijanie. Bo duch ludzki potrzebuje to, co kocha, oteczyć poezją pewną i wspaniałością. Uczucie to w naturze ludzkiej z uczuciem miłości tak jest nierozdzielnie związane, że kto przywdział potrzebę zidealizowania formą zewnętrzną tego, co kochamy usunąć i zniweczyć, bodaj czyby nie stępił samego uczucia miłości. Do pracy około spraw krajowych przez tak długie lata brakowało nam podstawy, że dziś godziwą jest i wskazaną dążność, aby praca ta skazana nie była na wieczne tułanie się po najetych lokalach, aby raz zetrzeć z niej piętno tymczasowości, które bądź co bądź nadaje jej ten chwilowy i weale nie odpowiedzialny przytułek w teatralnem zabudowaniu. Jest to myśl wyższa a nie kaprys lub zachcianka, jeżeli dla tego Sejmu, jedynego jaki na całym obszarze ziem polskich swobodnie radzić może o sprawach krajowych w języku ojczyznym, którego jest zadaniem, tradycyę dobrych czasów dawnych przechować do czasów dobrych lat lub wieków następnych i nie dać zmarnować się tym wszystkim skarbowi duchowemu, które przekazały nam w spuściznie wieki i pokolenia, jeżeli dla tego Sejmu zbudujemy przybytek godny zadania jakie z woli opatrzości przypadło mu w udziale. Być może nadejdą jeszcze złe chwile, próby nowe do przebycia, przetrwamy je mężnie bez zwątpienia i rąk opuszzenia, a gmach ten będzie zadatkiem ufności we własne siły i w sprawiedliwość Bożą, zadatkiem i zobowiązaniem względem przyszłości. Zobowiązania lękać się nie należy, wszak w pierwszych latach nie zamarzyło się nikomu o stawianiu domów dla odradzającego się dopiero samorządu krajowego, zwolna i nieśmiało myśl wyklukała się począta z rozszerzenia zakresu działania i utrwaleniem podstaw pracy autonomicznej, dojrzewała zaś wtedy dopiero gdy — pewno nie doskonale ale jak było można, zadostę uczyniono najpilniejszym przynajmniej potrzebom, usunięto co najgorsze z pozostałości dawnych systemów destrukcyjnych a jeżeli Sejmy w tych pierwszych okresach istnienia okazały, że przecież z pożytkiem dla kraju pracować mogą i pracują, to od sejmów następnych mamy prawo spodziewać się więcej nierównie. My wszyscy, którzy staramy się obecnie według sił i możliwości służyć na tem polu, zrodzeni byliśmy i wychowani w czasach, kiedy życia publicznego nie było żadnego, a samą myśl o sprawie publicznej nie ledwie poczytywano za zbrodniczy stan. Czyż nie należy przypuścić, że ci co po nas przyjdą, wdrożeni od dzieciństwa w to życie, w te obowiązki i w ten rodzaj pracy, których my uczyliśmy się dopiero rozpoczynaliśmy w połowie lub na schyłku życia, że ci nauczeni doświadczeniem i tego cośmy pożytecznego zdziałać zdołali a także i tego w czym nam się nie powiodło, że ci raźniej, skuteczniej i dojrzalej wezmą się do ukończenia dzieła przez nas w tak trudnych warunkach rozpoczętego Nie, pieniądże te nie będą zmarnowane, bo postanowienie o budowie gmachu sejmowego, to akt wiary, nadziei i miłości: wiary w nas samych i w naszą przyszłość, nadziei w skuteczność prac po rozpoczętych lub rozpoczętych się mających, miłości na koniec tego dzieła odrodzenia narodu przez pracę, ofiarność i pojednanie.

Przystępując do założenia kamienia węgielnego pod gmach budowy z egły i kamienia, nie możemy pominąć hołdu wdzięczności dla tego, który założył kamień węgielny swobód i samorządu krajowego. Skoro Monarcha dziś nam panujący zasiadł na tronie, ta część kraju ze wszystkich ziem naszych najbardziej była nieszczęśliwą, przygnębioną i pozbawioną wszelkich życia warunków, z zadroszczą spoglądaliśmy podówczas na tych naszych braci, którzy żyli poza granicami monarchii. Za łaską i wolą wspaniałomyślnego Monarchy stało się przeciwnie, lepiej dzieje nam się od innych: wolno dzisiaj myśleć, radzić i uczyć w języku własnym, wolno nam kraj porządkować, naprawiać, co popsulę długie lata przewagi obcych żywiołów i przymusowa bezwładność. W innem mieście tego samego kraju wznosi się gmach, który za szczególniejszą łaską Cesarza naszego i Króla, uświęcony został jako przybytek wiedzy i umiejętności dla narodu całego, a brat cesarski przyjął stanowisko najwyższego akademii polskiej dostojnika. Dziś z łaski tego samego Monarchy możemy przystąpić do budowy gmachu, który zamieszkać ma kraj reprezentacyę i organa krajowego samorządu. Niewdzięczni też nie jesteśmy, dobrodziejstwa doznane pozostaną zapisane na wieczne czasy we wdzięcznej pamięci narodu. Wznosząc okrzyk na cześć Naj-

jaśniejszego Pana — niech żyje Cesarz i Król nasz!

Okrzyk ten powtarzają wszyscy zgromadzeni z zapalem.

Po hr. Wodziekim zabrał głos JE. pan Namiestnik, hr. Alfred Potocki i przemówił jak następuje:

„Po wielkim królu-gospodarzu, którego dzieje zaliczyły do najznakomitszych monarchów, została u nas przypowieść, że kraj swój „zastał drewnianym a zostawił go muryowanym“. Jest wielce piękna i wymowna pochwała w tych prostych słowach — mieści się w nich hołd oddany pokojowej pracy i mądrej skrętności, z której szczęście spływa na lud.“

Od wieków tak było, że żywotność społeczeństw, że pilność i wytrwałość ich pracy spokojnej stawiła sobie pomniki w gmachach publicznych, tych długowiecznych świadkach ładu i rzadności. Kupey wlosey, co na falach morskich wznosili marmurowe pałace, municypia stare niemieckie, co zaznaczyły swój byt potężnemi grodami — wymowny to przykład, że ten tylko błogi spoczywa, kto dużo pracuje, że ten tylko hojnym być może, kto oszczędza. Do tych pomników długiej pracy i mądrej gospodarności jakie trafiają da się zastosować przyszłowie, „że kamienie mówią — *saxa loquuntur!*“

Chciałbym, aby i te wznoszące się mury przemówiły do nas równą nauką, chciałbym, aby dla potomności były pomnikiem, dla nas szczęśliwą wróżką spokojnego rozwoju i tej błogosławionej, rozumnej pracy, co nie burzy, ale buduje. Gmach, który tu wyrasta z ziemi, ma być siedzibą najwyższej władzy autonomicznej kraju, miejscem obrad jego światłej reprezentacji — ma być tedy ogniskiem wszystkich tych usiłowań i starań, które wola Monarchy złożyła w dłonie samorządu. Tu w tych murach zestrzeżeni się mają wszystkie tej pracy kierunki i sposoby, tu gromadzić się będą jako w ognisku najlepsze siły obywatelskie kraju.

Ale ognisko każde, jeżeli rzetelnie ożywcze, ma to do siebie, że jeżeli gromadzi i skupia w sobie zdala promienie, to na to tylko, aby spotęgował je jeszcze, na odwrot rozsiawa ciepło i światło w najdalsze strony. Oby tak było i z tym gmachem! Od starych grodów naszego kraju aż do wiossek maluczkich, gromadzić się tu będą wyścianicy wszystkich warstw społecznych, od możnego ziemianina aż do pracowitego kmiotka wszyscy grosz swój dorzucili na wzniesienie tego gmachu! Jakoż da Bóg, na odwrot z tego miejsca, jako ogniska samorządu, rozbiegną się promienie zbawiennej myśli i pracy, wyjdą zeń mądre ustawy i skuteczne rady w rzeczach publicznych! Nie już życie, nie nadzieję tylko, ale przekonanie wyrażam silne, że miejsce to będzie przybytkiem enoty obywatelskiej, że ożywiać je będzie to samo serdeczne przywiązanie do Najj. Pana, miłosewie panującego nam Monarchy, i ta sama gorąca miłość kraju, którą zawsze i wszędzie odznaczała się Reprezentacya naszej prowincyi.“

Następnie odczytał zastępca prezesa Wydziału krajowego, JW. p. Oktaw Pietruski akt fundacyjny, którego osnowa jest następująca:

W Imię Boga Najwyższego dla pamięci potomnych!

Gdy za panowania Cesarza Austriackiego, Franciszka Józefa I, udzielone zostały ludom berlu Jego poddanym swobody konstytucyjne, i kraj nasz, długo pozbawiony przyrodzonych praw stanowienia o własnych rzeczach i losach, powołany został do pieczy swoich dóbr i swojego bytu narodowego, natenczas przystąpił Sejm tego królestwa z otuchą w przyszłość i gorącem umiłowaniem ziemi ojczyznej do uchwalenia ustaw mających być podwalnią powodzenia i obywatelskiej wolności mieszkanców.

Przez pierwsze lat kilkanaście Sejm krajowy, mając na oku i celu to, co dla dobra ogółu najpilniejsze i najkonieczniejsze, nie kwapił się z myślą o własnem pomieszczeniu, ale zgromadzał się w wynajętym, ani dogodnym, ani odpowiednim budynku. Dopiero gdy już załatwił się z wielką częścią tych zarządzeń i wydatków, które — bodajby — położyli stały fundament pod gmach przyszłego dobra i rozkwitu tej ziemi, pomyślał także o wzniesieniu okazałego przybytku dla własnych prac i obrad, upatrując w tej budowie jakoby godło, że jak jej mury da Bóg wieki przetrwają, tak i te najmiłościwiej zwrócone nam prawa, nie będą już nigdy naruszone, ale rozwijając i utrwalać się będą na chwalebny przyszłych monarchów naszych i dobro tego kraju.

W takiej myśli i w tym zamiarze Sejm krajowy zgromadzony w roku 1877, pod łaską marszałkowską Jego Dostojuści Ludwika hrabi Wodzieckiego, na posiedzeniu odbytem w dniu 23 sierpnia, postanowił wznieść ten oto gmach z funduszy publicznych, przeznaczając go na siedzibę własną, jakoteż Wydziału krajowego, który piastuje moc i prawo czuwania nad bezpieczeń-

stwem ustaw sejmowych i przestrzega należnego ich dopełnienia.

Niechajże przeto w tych murach, które dzisiaj wznosimy, zagoszczą stale i krzewią się te wszystkie enoty, co same jedne władzom publicznym siłą skuteczną nadają, a szczególne ludów i przyszłości ich na najpewniejszej zakładają podstawie; niechaj z ducha i tradycyi dawnej Rzeczypospolitej polskiej zostanie i żyje tu wszystko to, co było jej zasługą i chwałą, a niech to pierzcha i nie postanie tu nigdy, co ją do upadku przywiodło.

Niech z łaską bożą przebywa tu roztropność i wytrwałość, siła i zgoda, dobra wola i rada mądra, ażeby wszystko, co się tu dzieje i stanowić będzie, wychodziło na chwałę Boga i Ojczyzny, na pomnożenie jej dobra i zabezpieczenie jej przyszłości.

Działo się w mieście stołecznym Lwowie w roku pańskim tysięcznym osmsetnym siedmudziesiątym ósmym w dniu dwudziestym dziewiątym Września.

Po odczytaniu tego aktu wszyscy zaproszeni goście podpisali go, poczem rozpoczęła się ceremonia religijna, dokonana przez JE. najprzew. ks. arcybiskupa Wierzyńskiego w asystencji ks. infułata Moschlewskiego i liczne duchowieństwo. Tymczasem akt fundacyjny, spisany na pergaminie, do którego dołączono wywody ku wiecznej pamięci, umieszczono w puszcze ołowianej i zalutowano. Gdy przebrzmiały ostatnie modlitwy i śpiewy, przepisane kościelnym rytuałem, umieszczono puszkę tę z pamiętnikowym aktem w zagłębieniu z ciosu i nakryto wieczkiem kamiennym. Wtedy marszałek hr. Wodzicki, ująwszy kielnię przyrzucił wieczko wapnem, a toż samo uczynił JE. hr. Namiesnik, JE. gen. Neipperg i najznakomitsi obecni dygnitarze. Kamień węgielny ustrojony w zielony feston zsunął się na dół, a marszałek zakończył ceremonię, uderzając trzykrotnie młotkiem w głaz symboliczny. Chór towarzystwa muzycznego i kapela wojskowa wykonywały w ciągu uroczystości kompozycje, odpowiednie nastrojom chwili — a cały ten akt sprawił na uczestnikach swych i widzach wrażenie podniosłe i na zawsze pamiętne.

OSTATNIA POCZTA

Najjaśniejszy Pan wyraził w piśmie odręcznym do ministra obrony krajowej, fmp. hr. Thun-Hohensteina i Namiesnika Tyrolu hr. Taaffego swoje najwyższe zadowolenie z obecnego stanu milicji krajowej Tyrolu i Vorarlbergu oraz podziękowanie władzom i organom, które się do tego przychyliły.

Posel Skrzyński pismem z dnia wczorajszego zawiadomił Marszałka, że składa mandat poselski.

Zwornik i Liwno, ostatnie dwie warowne powstańców w Bośni otwierają swe bramy okupacji. Według informacji z *Polit. Corr.* z nad granicy serbsko-bośniackiej z dnia 28 września, *Kaimakam* Wielkiego Zwornika kazał pisemnie zawiadomić komendę wojsk okupacyjnych o poddaniu się miasta. Mieszkańcy złożyli broń, której wraz z działaniami strzegą tamtejsi chrześcijanie. W twierdzy także działa zostają pod strażą chrześcijan.

O kapitulacji Liwna otrzymaliśmy wczoraj następujący biuletyn urzędowy: „Komendat XIII korpusu, książę Wirtembergski telegrafuje z Liwna 28 b. m. po południu: Siódma dywizja gen. Müllera, brygada pod komendą generała Csikosa i 1½ baterii górskiej posuwają się w kierunku Jezero, Trawnik, Serajewo i Prozor dotarły 26 b. m. po bardzo uciążliwym marszu ścieżkami górskimi w okolicę Liwna, którego osaczenie zupełnie się powiodło. Nasza główna kolumna została 26 b. m. po witaną działowym ogniem nieprzyjaciela, który już tego dnia bezskutecznie usiłował umknąć do Glamecu. Dnia 27 b. m. osaczenie zostało zupełnie dokonane a komunikacja z brygadą Csikosa jak najściślej przywrócona. O godzinie pół do Smei rano rozpoczęło się ogólne bombardowanie, które jednakże z powodu silnej mgły i deszczu musiało być przerwane przez baterje polową, ustawioną na wschód od miasta. Tylko baterje górskie pierwszej i trzeciej brygady górskiej oraz działą brygady Csikosa mogły poniekąd ostrzeliwać miejscowość z doliny klasztoru Gorycy i od stóp gór na zachodzie Liwna położonych. O 4 godzinie po południu mgła ustąpiła i rozpoczęło ostrzeliwanie ze wszystkich 38 dział. Ogień działał bardzo skutecznie. Forty znajdujące się w najkorzystniejszym położeniu oraz dzielnica miasta, położona na wzgórzu i zamieszkała przez bogatych Turków ucierpiała wiele, a w kilku punktach wybuchł pożar. Przednie strażnieprzyjacielskie zostały wszędzie po krótkiej walce wyparte do fortów i miasta. Nieprzy-

jacieli zachwiał się w opozycję a morderezy ogień artyleryjki działał tak gwałtownie, że dziś o godzinie 7 rano, gdy artyleryja celem dalszego ostrzeliwania zajmowała zaczęła korzystne bliskie pozycje, przybyła deputacja z oświadczeniem kapitulacji. O godzinie 9 rano zatknięto sztandar cesarski na wieży cytadeli Liwna wśród ogólnej radości wojsk. Trofea muszą być znaczne, ale nie zostały jeszcze sprawdzone. Około 100 redyłów złożyło broń wczoraj i dziś. Nasze straty małe. Ranni: major Kecezek z 17 pułku piechoty, major Mirkowicz z 9 batalionu strzelców milicyi krajowej (lekkie), kapitan Salomon i podporucznik Sewer z 17 pułku piechoty (na pozór lekkie). Nadto jest 20—30 żołnierzy zabitych i rannych. Zachowanie się dowódców i wojsk w znoszeniu niezmiernych trudów i w taktycznych operacjach, godne jest wielkiej pochwały.

Ufortyfikowane miasto Liwno, położone w południowo-zachodniej Bośni jest siedzibą sandżaku (powiatu) liczy 5200 mieszkańców, między którymi 2400 mahometan, 1800 prawosławnych i 1000 katolików. Równina liwnieńska zwana Ljewańskiem Polem zamieszkała jest przeważnie przez ludność katolicką i liczy 8000 rodzin katolickich, 7100 prawosławnych a tylko 4000 mahometan. W pobliżu miasta leży klasztor franciszkański Goryca, z kąd działa brygada gen. Csikosa ostrzeliwują twierdzę Liwno jest jednym z najbardziej handlowych miast Bośni, utrzymuje ono żywy ruch handlowy w Sinjem i Spalatem. Od granicy dalmatyńskiej oddalone jest Liwno około 3 mile; od Trawnika mil 13. O ile nam wiadomo, załoga Liwna składała się z 4000 tysięcy ludzi, a to w połowie z wojsk regularnych, w połowie zaś z powstańców mahometan. Atak na Liwno nastąpił równocześnie ze wszystkich stron po zupełnym osaczeniu miasta. Dnia 27 bm. rozpoczęło się bombardowanie miasta z 38 dział i trwało z kilkunastu godziną przerwą przez cały dzień i noc. Po wyparciu nieprzyjaciela z wysuniętych pozycji w obręb miasta i fortyfikacji, gdy artyleryja cesarska, celem dalszego bombardowania zaczęła zajmować bliższe pozycje, pojawiła się 28 bm. o 7 rano w głównej kwatery depulacya z twierdzy z oświadczeniem kapitulacji. W dwie godziny potem zatknięto już sztandar cesarski na wieży cytadeli Liwna.

Czytamy w *Presse*, że część wojsk cesarskich, które 22go b. m. obsadziły Dolną Tuzłę, mianowicie brygada gm. Waldstättera (pułki piechoty nr. 45 sanocki i nr. 54) wyruszyła 26go b. m. drogą ku Serajewu w kierunku Kładania, aby tam podać rękę oddziałowi pułk. Dawida, który już 21go b. m. przybył z Serajewa do Ołowy, o dwie mile na południe od Kładania.

W podobny sposób obsadziły wojska cesarskie drogę z Serajewa do Zwornika. Oddział 13 korpusu posuwając się ku północy, dotarł 26go b. m. do miasteczka Wlasenicy, z kąd wejść może w kontakt z wojskami w Zworniku i Kładaniu a równocześnie obsadzi Srebrnicę na zachodnio-południowej granicy Serbii, gdzie znajdować się muszą rozbitki z armii powstańczej. Skoro linie Tuzła Serajewo i Zwornik-Serajewo obsadzone będą przez wojska cesarskie, można będzie okupację wschodniej Bośni uważać za dokonaną.

Część 3go korpusu armii fmp. hr. Szaparego opuściła wraz z główną kwatery Dolną Tuzłę i udała się przez Dobjo na drogę serajewską; w Tuzli pozostała 40ta brygada piechoty, pułk. Densy'ego. Fmp. hr. Szapary miał 28go b. m. przybyć do Zepezów.

Z Petersburga wypierają się w drodze półrządowej wszelkiego wpływu na postanowienie emira afganistańskiego co do odprawy poselstwa cesarskiej indyjskiej. Telegraficzny komunikat rosyjskiego biura prasowego powiada dalej, że zarządzone podczas ostatniej wojny z powodu wicherzeń angielskich w centralnej Azji wojskowe kroki przygotowawcze, zostały cofnięte, skoro tylko kongres berliński ubezpieczył, jak się zdawało, pokojowe rozwiązanie. Słowem ekspedycja Kaufmanna, wyprawa poselstwa rosyjskiego do Kabulu i t. p. były po prostu prowokowane przez Anglię, a zuchwały krok emira Afganistańskiego był tylko wpływem jego własnej buty, z którym Rosya nie ma nic do czynienia. Najzabawniejszym byłoby, gdyby temu wszystkiemu w Londynie uwierzono — a kto wie, czy nie udadzą, że wierzą!

Wszystkie doniesienia z Londynu zgadzają się z resztą w tem, że wyprawa angielska do Afganistanu tej jesieni do skutku nie przyjdzie. Kampania przeciw emirowi Kabulu wymagałaby armii 40 tysięcznej, a gdy siły zbrojne angielskie w

Indyach wynoszą obecnie ogółem tylko 60.000 ludzi, musiałby rząd angielski chęć wystąpić z odpowiednią siłą, zanadto osłabił swe garnizony w Indyach, zaś o transporcie wojsk z Anglii przed nadejściem zimy mowy już być nie może, a w zimie kampania w górzystym Afganistanie jest wprost niemożliwą.

W sprawie układów między Niemcami i Watykanem, telegrafują z Rzymu pod dnim 28 Września: „Doniesienia dzienników, jakoby rokowania między Watykanem i Niemcami zupełnie się rozbiły, są bezzasadne. (Obacz artykuł *Nordd. Allg. Zeit.* z 28 b. m. w rubryce spraw zagranicznych; Red.) Watykan nie żąda uchylecia ustaw majowych, lecz tylko mniej dotkliwej dla kościoła interpretacji tych ustaw. Nigdy nie było mowy o formalnych aktach, któreby miały być przedmiotem specjalnej ustawy, co musiałoby mieć miejsce w razie uchylecia ustaw majowych. Dotychczas między obu stronami rokującymi istnieje zgodność, rokowania nie zostały zerwane, chociaż badanie wzajemnych propozycji ze względu na zachodzące trudności, odbywa się powoli. Papież udziela codziennie audyencyj.“

Budowa kolei żelaznej z Brodu do Serajewa postępuje według najświeższych wiadomości bardzo różnie. Kolej ta ma charakter prowizoryczny i służyć ma na razie wyłącznie celom wojskowym.

Komisyja parlamentu niemieckiego, obradująca nad ustawą przeciw socyalistom, uchwała wbrew wnioskowi rządu 13 głosami przeciw 7, iż ustawa ta obowiązywać ma tylko do 31 marca 1881.

TELEGRAMY GAZETY LWOWSKIEJ

Wiedeń, 29 września. Fmp. Jowanowicz donosi z Trebinicy 28 b. m. wieczorem: Dziś rano wojska cesarskie zajęły Kłobuk, ostatnie schronienie powstańców hercegowińskich po rozpaczyliwym opozie, złamanym przez 5 dniowe gwałtowne ostrzeliwanie. Zburzenie twierdzy skalistej zaraz się rozpoczęło. Zdobyto dwa działa, wiele amunicji i karabinów. 1200 Korzeńczyków oczekiwało 18 b. m. w zasadce pod Jaznem posuwającej się ku Trebinii dywizji; wypędzeni ztamtąd cofnęli się w swój niedostępnym dystrykt obsadzając Kłobuk. Gdy zbliżyła się dywizja, która ostrzeliwała ognisko powstańcze Granczarewo, wszyscy powstańcy uciekli do Czarnogóry. Tylko załoga Kłobuka wytrzymała ostrzeliwanie z wielką brawurą i dopiero dziś rano wywiesiła białą chorągiew. Straty załogi są znaczne. Nasze straty (pułk króla belgijskiego) wynoszą 4 oficerów i 5 żołnierzy w zabitych i rannych. Zachowanie się wojsk było wzorowe, wszędzie panuje podniosły nastrój umysłów.

Wiedeń, 30 września. (Tel. pr.) Najj. Pan zaszczycił wczoraj hr. Andrassego odwiedzinami, które trwały całą godzinę.

Hr. Arnim osiedlić się ma stałe w Pradze.

Peszt, 30 września. (Tel. pryw.) Wczorajsze zgromadzenie ludowe, zwołane w sprawie okupacyjnej, odbyło się bez naruszenia spokoju. Wszystkie rezolucje przeciw okupacji (podaliśmy je pozawczoraj. *Red.*) zostały przyjęte, przyczem nie obszło się bez jadowitych wycieczek przeciw hr. Andrassemu. Minister Tisza wyraził się z tego powodu w klubie poselskim, „Mityng może uchylać, co mu się podoba; rząd pójdzie dalej obroną drogą, ufny, że sejm go nie opuści.“

Londyn, 30 września. *Times* donosi z Kalkuty, że przygotowania do wyprawy wojennej na Kabul prowadzą się z największą energią. O siłach wojennych Szyr-Alego nie ma dokładnej wiadomości. Najtrudniejszym zadaniem dla Anglii będzie uzyskanie

neutralności przyjaznej szczepów granicznych, które z łatwością postawić mogą 100,000 wojowników. Rząd indyjski nie powróci do Kalkuty ale przesiedli się do Lahory, gdzie formuje się obóz. Wskazuje to, że wicekról nie spodziewa się utrzymania pokoju. Generał Chamberlain przybył do Simli. Dwóch oficerów rosyjskich bawi jeszcze w Kabulu, sam generał Abramow miał zaś powrócić do głównej kwatery gen. Kaufmanna.

Telegrafowany kurs wiedeński.

Wiedeń, 28 września 1878, godzina 2 min. 11. Losy kredytowe 163-25, Węg. kredyt 211 75, Akcje anglo-austr. 104 —, Akcje banku Union 69 75, Akcje kolei Karola Ludwika 232 50, Akcje kolei północnej 203 50, Akcje kolei południowej 71 50, Akcje kolei Alfeld 119 50, Akcje kolei Elzbiety 161 50, Akcje kolei Lwowa-Czerniow. 127 50, Akcje kolei węg. północno-wschodniej 116 50, Akcje kolei Rudolfa 120 —, Akcje kolei Albrechta —, Węg. oblig. państw w złocie 65 —, Galic. oblig. indemu. 82 35 Losy z r. 1864 140 50, Akcje kolei siedmiogrodzkiej 111 50, Akcje banku obrotowego 104 —, Losy tureckie 22 75, Akcje kolei węg.-galic. —, Akcje kolei państwowej 259 50, Akcje banku związkowego 108 25, Rubel papierowy 1 18 1/2, Wiedeńskie losy 91 20, Węgierskie losy 78 25, Mark. niem. 57 45, Węgierska renta —, Usposobienie silne.

Wiedeń, dnia 28 września, godzina 4, minut 26. Akcje kredytowe —, Anglo-austr. 104 —, Akcje banku Union —, Kolej Kar. Ludw. 232 25, Południowa 71 50, Renta pap. —, Galic. bank. hyp. 89 90, Gal. oblig. indemu. 82 50, Gal. listy zastaw, banku włośc. 88 —, Losy z r. 1860 —, Napoleonsdor —, Rubel papierowy 1 18 1/4, Usposobienie —

Wiedeń, dnia 30go września, godzina 10 minut 38 Akcje kredytowe 237 10, Anglo-Austr. 104 50, Unionsbank 70 —, Kolej Karola Ludwika 232 70, południowa —, Rubel papierowy —, Gal. listy zastaw. —, Gal. listy indemnizacyjne —, Gal. bank rustykalny —, Losy z r. 1860 —, Napoleonsdor 9 29, Usposobienie bardzo silne.

Odpowiedzialny redaktor *Władysław Łęziński.*

Spostrzeżenia meteorologiczne

z dnia 30 września 1878 o godz. 7 rano
Barometr 735.45mm. Psychrometr suchy 8.0°C.
Psychrometr wilgotny 7.5°C. Prężność par 7.5mm.
Wilgość 3%. Zachmurzenie 4 Wiatr SEI.
Ozon 10. Opad w mm. z ostatnich 24 godzin. —
Temperatura powietrza + 6.4°C.
Barometr idzie w górę.

Przyjeżdżali do Lwowa.

dnia 29 września 1878.
Hotel Europejski.
Pp. W. hr. Komorowski z Hawryłówki.
Hotel Warszawski.
Pp. E. Manejzew z Rosyji. S. Wysocki z Sambora.
Hotel George'a.
Pp. P. ks. Wadboldski z Radziwiłowa. P. hr. Łubieński z Polski. Dr. G. Hecher z Wiednia. A. Panoff z Radziwiłowa.
Hotel Angielski.
Pp. H. Zathay z Brodów. R. Bartmański z Lisszyny. A. Rudzki z Królestwa. K. Wasilkowski z Królestwa. Z. Wiśniewski z Hujcza.
Hotel Kuhna.
Pp. W. Czechowicz z Potoka. S. Jastrzębicki ze Stryja.

Odjechali ze Lwowa.

Pp. B. hr. Bukowski do Izdebek. J. hr. Pruszyński do Krakowa. F. Eberhard do Brodów. A. Budiłowicz do Brodów. J. Kamiński do Rosyji. M. Buczyński do Stanisławowa. R. Bocheński do Tarnówki. J. Frommel do Pawłowska. L. Michałowski do Krakowa. L. Norblin do Brodów. W. Zelechowski do Karowa.

Pociągi kolejowe.

Przychodzą do Lwowa.

Z Krakowa: o godzinie 5 minut 22 rano (pociąg pospieszny); o godzinie 9 m. 27 wieczór (pociąg osobowy); o godz. 11 min. 8 przed południem (pociąg mieszany).
Z Podwołoczysk (na dworzec w Podzamczu): o godzinie 3 minut 2 rano (pociąg osobowy); o godzinie 3 min. 9 po południu pociąg mieszany;
Ze Stanisławowa (na Stryj) do Lwowa (nr. 2) o godz. 8 min. 15 wieczór i (nr. 4) o godz. 4 min. 5 rano.
Z Podwołoczysk: (na dworzec lwowski główny) o godz. 10 min. 43 wieczór (pociąg pospieszny); o godz. 3 min. 33 rano (pociąg osobowy); o godz. 3 min 39 po południu (pociąg mieszany).
Z Czerniowca: o godzinie 9 minut 55 wieczór (pociąg pospieszny); o godzinie 3 minut 45 rano (pociąg mieszany); o godzinie 2 minut 50 po południu (pociąg mieszany).

Odjeżdżają ze Lwowa

Do Podwołoczysk: (z Podzamczu): o godz. 11 minut 10 wieczór (pociąg osobowy); o godzinie 13 minut 27 w południe (pociąg mieszany).

Cennik lwowskiej izby handlowej i przemysłowej. Lwów, dnia 28 września 1878

Table with columns for 'I. Akcje za sztukę', '2. Listy zast. za 100 zł.', '3. Listy dłużne za 100 zł.', '4. Oblig. za 100 zł.', '5. Monety', and '6. Kosy Miasta Krakowa'. Includes various financial instruments and their prices.

Kurs giełdy wiedeńskiej dnia 26 września 1878.

Table with columns for 'I. Dług Państwa', '2. Obligacje indemu', '3. Inne pożyczki publiczne', and '4. Akcje'. Lists various government bonds and stocks with their respective values.

Table with columns for 'Kurs złota', 'Z lwowskiej izby handlowej i przemysłowej', and 'Kursy wiedeńskie'. Contains exchange rates and market data.

Table with columns for 'Kursy wiedeńskie', 'Z lwowskiej izby handlowej i przemysłowej', and 'Kursy wiedeńskie'. Contains exchange rates and market data.

Dziennik Urzędowy.

(5752 1-3) Obwieszczenie. L. 6260

S. p. Adam Gorczyński właściciel dóbr Marcyporeby zapisał w kodycu swoim z dnia 5 czerwca 1875 kwotę 500 zlr. a. w. z której przez lat dziesięć rocznie po 50 zlr. aw. płaconą być ma opłata w bursie Krakowskiej całożonej staraniem Towarzystwa pedagogicznego z ucznia rodem z Marcyporeby, który zapisany będzie do szkoły realnej krakowskiej.

Gdy testamentowy spadkobierca Wny pan Bronisław Gorczyński tę kwotę złożył w depozycie sądowym krakowskim, przeto Rada szkolna krajowa wyzwa niniejszem uczniów szkoły realnej krakowskiej rodem z Marcyporeby którzy w bursie krakowskiej umieszczenie być chcą aby swe podania w których udowodnić mają, iż są rodem z Marcyporeby uczęszczają do szkoły realnej w Krakowie do 15 października 1878 do c. k. Namiestnictwa jako władzy tundacyjnej wnieśli.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej. Lwów dnia 19 września 1878.

(5736) Ogłoszenie. L. 3056.

Komisja hipoteczna zawiadamia że arkusze posiadania wraz z dotyczącymi aktami dla gminy Siekierzyna do powszechnego przeglądu w tutejszym sądzie złożone są. Do zarzutów wyznacza się termin na 4 października 1878.

Ciężkowice 25 września 1878.

(5737 1-3) E d y k t.

L. 4973. W e. k. Sądzie powiatowym w Gorlicach odbędzie się celem zaspokojenia kwoty 92 zlr. w. a. na rzecz Jana Proszaka egzekucyjna publiczna sprzedaż realności pod lk. 5 w Woli Lucańskiej położonej, przedmiotem ksiąg gruntowych niebędącej do dłużnika Jakóba Kaniewskiego należącej na kwotę 270 zlr. w. a. oszacowanej, dnia 8 października, 12 listopada i 17 grudnia 1878 każdym razem o godzinie 10 rano.

Cenę wywołania stanowi cena szacunkowa.

Wadyum wynosi 27 zlr. w. a.

Resztę warunków licytacyjnych tudzież akt zajęcia i oszacowania można przejrzeć w tutejszo sądowej registraturze. Gerlice dnia 31 października 1878.

(5721 1-3) Obwieszczenie. L. 5387.

C. k. Sąd powiatowy w Rymanowie przeprowadzi w zabudowaniu sądowym dnia 7 października, 11 listopada i 16 grudnia 1878 każdym razem o godzinie 10 przed południem celem ściągnięcia przez Jakóba Birona wywalczonej sumy 74 zlr. 27 ct. w. a. zpn. przymusową sprzedaż realności włościańskiej w Lipowcu pod lk. 42 położonej, ciała tabularnego niestanowiącej, dłużnika Maksyma Macenczaka własnej.

Cena szacunkowa realności tej wynosi 262 zlr. a. w.

Wadyum wynosi 10% takowej.

Resztę warunków, tudzież akt opisania i oszacowania, można przejrzeć w Sądzie. Rymanów 24 sierpnia 1878.

(5729) Ogłoszenie. L. 618.

Do przeprowadzenia wyboru stałego zawiadowcy masy, jego zastępcy i wydziału wierzycieli w sprawie rozbiorowej Schaji Weinstein wyznacza się termin na 14 października 1878 o godzinie 9 przed południem.

Z c. k. Sądu powiatowego. Drohobycz 13 marca 1878.

(5743 1-3) Obwieszczenie.

L. 7181 C. k. [Sąd powiatowy w Szczercu wskutek odezwy sądu krajowego Lwowskiego z 1 czerwca 1878 L. 25786 przedsięwzięciem celem wydobycia 2291 zlr. 30 ct. aw. zpn. c. k. uprzyw. galic. akc. bankowi hipotecznemu we Lwowie Daniela Bisanza i Jana Bechtlofa się należących przymusową licytacyjną sprzedaż realności pod liczbą 28 w Resenbergu położonej w dniach 16go października, 28go października i 29 listopada 1878 każdakrotnie o godzinie 10 rano w tusądowej kancelaryi.

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa 5200 zlr. wadyum wynosi 520 zlr.

Jeżeli na powyższych terminach realności rzezona za lub wyżej ceny szacunkowej sprzedana niezostanie, wyznacza się no ułożenia warunków ułatwiających termin na 20 grudnia 1878.

Resztę warunków licytacyjnych i wyciąg tabularny przejrzeć można w tusądowej registraturze.

Dla wierzycieli którzyby prawo zastawu po 14 marca 1878 uzyskali i którzyby uchwała licytacyjna doręczona być nie mogła ustanawia się kuratora w osobie p. Mikołaja Machowskiego ze Szczerca. Szczerzec 4 września 1878.

(5744 1-3) E d y k t.

L. 7378. C. k. sąd powiatowy w Szczercu w skutek odezwy sądu krajowego Lwowskiego z 15 czerwca 1875 L. 28532 przedsięwzięciem celem wydobycia 3 rat po 82 zlr. 80 ct. i reszty kapitału 1689 zlr. 60 ct. z pn. c. k. uprzyw. galic. akc. Bankowi hipotecznemu we Lwowie od spadkobierców sp. Karola Kratera vel Kräder się należących przymusową licytacyjną sprzedaż realności pod l. 20 w Reichenbach położonej w dniach 16 października 28 października i 6 grudnia 1878 każdakrotnie o godzinie 10 rano w tusądowej kancelaryi.

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa 3700 zlr. wadyum wynosi 370 zlr.

Jeżeli na powyższych terminach realności rzezona za lub wyżej ceny szacunkowej sprzedana nie zostanie wyznacza się do ułożenia warunków ułatwiających termin na dzień 20 grudnia 1878 godzina 10 przedpołudniem.

Resztę warunków licytacyjnych i wyciąg tabularny przejrzeć można w tusądowej registraturze.

Dla z miejsca pobytu i z życia niewiadomych wierzycieli Józefa i Małgorzaty Bogowiczów lub ich niewiadomych spadkobierców dalej dla wierzycieli którzyby prawo zastawu po 13 kwietnia 1878 uzyskali i którzyby uchwała licytacyjna doręczona być nie mogła ustanawia się kuratora w osobie p. Mikołaja Machowskiego ze Szczerca. Szczerzec 4 września 1878.

(5742 1-3) Obwieszczenie.

L. 8110. C. k. sąd powiatowy w Szczercu w skutek odezwy sądu krajowego Lwowskiego z 20 lipca 1878 l. 29753 przedsięwzięciem celem wydobycia 23 zlr. 23 ct. i 469 zlr. z pn. c. k. uprz. galic. akc. Bankowi hipotecznemu we Lwowie od Filipa Sehankweilera się należących przymusową licytacyjną sprzedaż realności pod l. 20 w Dobrzanych położonej w dniach 16 października i 28 października 1878 każdakrotnie godz. 10 rano w tusądowej kancelaryi.

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa 1062 zlr. 50 ct. wadyum wynosi 107 zlr.

Jeżeli na powyższych terminach realności rzezona za lub wyżej ceny szacunkowej sprzedana nie zostanie wyznacza się do ułożenia warunków ułatwiających termin na 22 listopada 1878 godzina 10 rano.

Resztę warunków licytacyjnych i wyciąg tabularny przejrzeć można w tusądowej registraturze.

Dla wierzycieli którzyby prawo zastawu po 23 maja 1878 uzyskali i którzyby uchwała licytacyjna doręczona być nie mogła ustanawia się kuratora w osobie p. Tomasza Albera ze Szczerca. Szczerzec 4 września 1878.

(5741 1-3) Obwieszczenie.

L. 7299. C. k. sąd powiatowy w Szczercu w skutek odezwy sądu krajowego Lwowskiego z 22 czerwca 1878 l. 29750 przedsięwzięciem celem wydobycia 3 rat po 78 zlr. 20 ct. i reszty kapitału 1572 zlr. 66 ct. z pn. c. k. uprzyw. galic. akc. Bankowi hipotecznemu we Lwowie od Filipa i Fryderyki małżonków Stieberów się należących przymusową licytacyjną sprzedaż realności pod l. 43 w Dornfeld położonej w dniach 28 października i 29 listopada 1878 każdakrotnie o godzinie 10 rano w tusądowej kancelaryi.

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa 3575 zlr. wadyum wynosi 358 zlr.

Jeżeli na powyższych terminach realności rzezona za lub wyżej ceny szacunkowej sprzedana nie zostanie wyznacza się do ułożenia warunków ułatwiających termin na 20 grudnia 1878 godz. 8 rano.

Resztę warunków licytacyjnych i wyciąg tabularny przejrzeć można w tusądowej registraturze.

Dla wierzycieli którzyby prawo zastawu po 21 maja 1878 uzyskali i którzyby uchwała licytacyjna doręczona być nie mogła ustanawia się kuratora w osobie p. Tomasza Albera ze Szczerca. Szczerzec 4 września 1878.

(5739 1-3) E d y k t.

L. 4975. Vom f. f. Bezirksgerichte in Podhajec wird hiemit fundgemacht, daß zur Hereinbringung der Forderung des Hensch Falschberg pr. 620 fl. ö. W. sammt Nebengebühren die executive Feilbietung der laut Grundbuchsausweis Nr. 15 dem Excuten Peter Oewe eigenthümlich gehörigen in Bakersdorf sub. C. N. 8 gelegenen Realität am 11 October, 8 November und 6 Dezember 1878 jedesmal um 10 Uhr Vormittags hiergerichts abgehalten werden wird.

Als Anrufpreis dient der gerichtlich ermittelte Schätzungswert pr. 1370 fl. ö. W. das Vadium beträgt 137 fl. ö. W. und es wird die gedachte Realität bei den ersten zwei Terminen nur um oder über den Schätzungswert, dagegen am dritten unter demselben an den Meistbietenden hintangegeben werden.

Der Schätzungsact, der Tabularauszug und die übrigen Visitationsbedingungen können bei der hiergerichtlichen Registratur eingesehen werden.

Zum Curator ad actum für alle diejenige, welche spätere Eintragungen erlangen sollten, oder denen die Feilbietungsverordnung so wie alle weiteren Bescheide in dieser Angelegenheit aus was immer für einem Grunde rechtzeitig oder gar nicht zugestellt werden könnten wird Johann Dor in Bakers-

dorf ernannt und demselben die Feilbietungsverordnung für die gedachten unbekannteten Interessenten zugestellt.

Podhajec den 14 August 1878.

(5646 1-3) Obwieszczenie.

L. 13832. C. k. sąd obwodowy w Tarnowie podaje do wiadomości, iż wdrożonem zostało postępowanie konkursowe do majątku Józefa Schriffa w Tarnowie zamieszkałego, a to do całego tak ruchomego gdziekolwiek znajdującego się, jakoteż do nieruchomego majątku położonego w tych krajach, w których ustawa konkursowa z dnia 25 grudnia 1868 D. P. P. z r. 1869 nr. 1. obowiązuje.

Komisarzem konkursowym zamianowany został p. Karol Rudolf ek. Adjukt sądowy w Tarnowie tymczasowym zaś zawiadowcą masy p. adw. dr. Salomon.

Celem potwierdzenia ustanowionego przez sąd lub przedstawienia innego zawiadowcy masy konkursowej i jego zastępcy tudzież obrania delegacyi wierzycieli wyznacza się posuchanie na dzień 14 października 1878 o godzinie 10 przedpołudniem w biurze komisarza konkursowego, na którym stawić się mają wierzyciele z dokumentami roszczenia ich wykazującami.

Wszyscy do tej masy konkursowej jako wierzyciele jej roszczenia mający, chociażby nawet o takowe i spory wytoczeni byli, powinni takowe do dnia 15 grudnia 1878 stosownie do przepisów ustawy konkursowej unikając szkodliwych następstw tamże zagrożonych w sądzie zgłosić, i na posuchaniu w dniu 15 stycznia 1879 o godzinie 10 przedpołudniem odbyć się mającym, do likwidacyi i do uporządkowania podać. Termin ostatni służyć ma zarazem jako termin do zawarcia ugody w §. 68 uk. przewidzianej, na który w tym celu wszyscy wierzyciele niniejszem zavezwanie otrzymują.

Zgłoszonym i na ogólnem posuchaniu stawiającym wierzycielom służyć prawo przez wolny wybór w miejsce zawiadowcy masy jego następcy i członków delegacyi wierzycieli dotychczas urzędujących, powołać stanowczo inne osoby, w których pokładają zaufanie.

Dalsze ogłoszenia w toku tego postępowania konkursowego zamieszczone będą w dzienniku urzędowym gazety lwowskiej.

Tarnów dnia 19 września 1878.

(5730) Kundmachung. Zl. 980.

Zur Wahl eines neuen Massverwalters eventuell dessen Stellvertreters in der Concursangelegenheiten des Hensch Lohspeiser wird die Tagfahrt auf den 16 October 1878 um 9 Uhr früh bestimmt, und hievon die Concursgläubiger verständig.

Vom k. k. Bezirksgerichte Drohobycz den 20 September 1878.

(5644 3-3) Obwieszczenie.

L. 3121. C. k. sąd powiatowy w Zbarażu podaje do wiadomości, iż w dniu 15 października, 14 listopada i 16 grudnia 1878 każdym razem o godzinie 10 rano w tutejszym sądzie odbędzie się publiczna sprzedaż realności nr. 263 w Stryjówce, ciała tabularnego nie stanowiącej, Onufrego i Anastazy Hassaj własnych, na zaspokojenie kwoty 100 zlr. z pn. na rzecz Józefa Schmirera.

Cena wywołania wynosi 260 zlr.

Wadyum 26 zlr.

Zbaraż dnia 31 maja 1878,

(5637 3-3) **Edikt.** 3. 4498.
Vom k. k. Kreisgerichte Tysmienica wird für den dem Leben und Wohnorte nach unbekannt Ferdinand Wurm in der Executionsangelegenheit des Mendel Gold wider den Ersteren pto. 60 fl. ö. W. S. G. ein Curator in der Person des Johann Maurer aus Ottynia bestellt.
Wobon Ferdinand Wurm verständigt wird.

Tysmienica den 20 September 1878.
(5689 3-3) **Obwieszczenie.**

L. 4155. W dniach 15 października, 12 listopada i 17 grudnia 1878 każdym razem przedpołudniem sprzedawaną będzie przymusowo w tut. c. k. sądzie powiatowym przez publiczną licytację realności pod l. k. 318 w Jastkowicach położonego ciała tabularnego nie stanowiąca Jana Pelica własną celem wydobycia należyłości Eliasza Pfeffera w ilości 172 złr. z pn.

Cena wywołania wynosi 140 złr. z której 10% jako Zakład chęć kupna mający przed rozpoczęciem licytacji do rąk komisji licytacyjnej złożyć mają.

Resztę warunków licytacyjnych wolno przejrzeć w tut. registraturze.

Rozwadows dnia 7 lipca 1878.
(5649 3-3) **Edikt.**

L. 36222. C. k. sąd krajowy podaje niżej do powszechnej wiadomości, iż celem ściągania 4 rat po 414 zł. aw. i resztę tego kapitału 8198 zł. 84 ct. aw. zpn. rozpisać ponowną, przymusową sprzedaż, przez publiczną licytację, realności pod l. 351¹/₄ we Lwowie położonej, Stanisława Zawadzkiego własnej, na rzecz gal. Banku hipotecznego, która licytacja odbędzie się w tutejszym sądzie w jednym terminie mianowicie na dniu 13 listopada 1878 o godzinie 10 z rana pod następującymi, ułatwiającymi warunkami:

1). Na tym terminie zostanie ta realność za lub niżej ceny szacunkowej, za jakąkolwiek bądź cenę ryczałtowo sprzedana.

2). Cenę wywołania stanowi, wartość realności przy udzieleniu pożyczki bankowej, przyjęta w sumie 35000 zł. aw.

3). Każdy z licytujących, winien przed rozpoczęciem licytacji, złożyć do rąk komisji licytacyjnej zakład (wadium) 5%, ceny wywołania 35000 tj. sumy 1750 zł. aw. bądź w gotówkę, tudzież w książeczkach kasy oszczędności, bądź w innych papierach wartościowych, według kursu, ostatniego dnia przed licytacją w Gazecie Lwowskiej ogłoszonego, złożyć.

Resztę warunków licytacyjnych, tudzież extrat tabularny tej realności, w aktach tutejszej registratury przejrzeć można.

O czem oprócz stron wiodących i wiadomych wierzycieli hipotecznych, wszystkich tych wierzycieli hipotecznych, którzyby po dniu 19 lutego 1878 wydania ekstraktu tabularnego na realności l. 351¹/₄ we Lwowie hipotekę uzyskali, również i owe strony, którymby uchwała licytacyjna lub późniejsza uchwała, z jakiegobądź powodu wcześniej doręczoną być nie mogła, przez przez kuratora adw. dr. Jamińskiego i tym edyktem zawiadamiam się.

Lwów dnia 10 sierpnia 1878.
(5667 3-3) **Edikt.** 3l. 5480.

Von Seiten des k. k. Kreisgerichtes in Kolomea wird der dem Aufenthaltsorte nach unbekannt Schloma Heifling hiemit verständigt, daß über Ansuchen des Alter Drechsler mit hiergerichtlichen Bescheide vom 30 Juli 1878 3l. 5480 dem Grundbuchsamte verordnet wurde auf Grundlage der vorläufig zu ingrossirenden Erklärung des Kolomea 23 November 1861 das dem Schloma Heifling laut. Libr. Sach. Tom. II pag. 444 und 445 poß. 9 angehörige gemeinsame Miteigentum der öffentlich gelegenen Scheidewand der Realität G. N. 389 zu Kolomea Stadt aus dem Activstande der dem Alter Drechsler laut Libr. Sach. Tom. II pag. 445 poß. 10 gehörigen Realität sub. G. N. 161 alt. 524 neu, in Kolomea Stadt, zu lösen und diese Lösung einzuberleiben, und daß für ihn ein Curator in der Person des Landesadvokaten Dr. Rasch bestellt, und demselben der oberwähnte Bescheid zugestellt wurde.

Kolomea, am 30 Juni 1878.
(5692 3-3) **Edikt.** 3l. 36542.

Vom Leraberge k. k. Landesgericht wird anlässlich des, von Rachel Malke Sunik und Genossen als heutigen Eigentümern der Lemberger Realität G. N. 51 neu 51 und 53 alt ³/₄ unterm 18 Juli 1878 eingebrachten Gesuchs um Lösung der nachstehenden im Activ- und Passivstande der obigen Realität vorkommenden Anmerkungen längst rechtskräftiger abweislicher Bescheide als:

Dom.	36 pag. 435 n.	3 haer.
"	36 "	436 " 5 "
"	36 "	444 " 12 "
"	36 "	455 " 14 "
"	36 "	540 " 21 "
"	71 "	103 " 82 on.
"	144 "	246 " 107 "

für die dießbezüglich beteiligten Parteien b. ist. die dem Leben und Aufenthaltsorte nach unbekannt Abraham u. Rachel Landau, rückrichtig

deren Erben Sara Reisel zw. Namen, Moses Hersch. Feiweil Josef zw. Namen und Simche Landau, dann Joel Feibus Kugel, Dawid Landau, Mendel Schor u. Johann Szafranski der Herr Adv. Dr. Gottlieb mit Substituierung des Herrn Adv. Dr. Godberg zum Curator ad actum ernannt, demselben der, über jenes Gesuch unter Einem ergehende Bescheid zugestellt, und werden hievon die obgenannten Beteiligten mittelst gegenwärtigen Edictes zu ihrem weiteren Benehmen verständigt.

Lemberg am 7 September 1878.
(5684 3-3) **Edikt.**

L. 5464. W dniach 10 października, 14 listopada i 12 grudnia 1878 o godzinie 10 rano, odbędzie się w tutejszym sądzie przymusowa publiczna sprzedaż realności pod l. k. 138 w Straszewicach położonej, ciała tabularnego niestanowiącej w sprawie c. k. zakładu kredytowego włościańskiego przeciw Iwanowi Manko pto 113 zł. 98 ct. w. z pn.

Cena szacunkowa i wywołania wynosi 300 złr. w. a.

Na pierwszych dwóch terminach realność tylko za lub wyżej ceny wywołania na trzecim nawet poniżej takowej sprzedana będzie.

Resztę warunków licytacyjnych wolno w tutejszosaądowej registraturze przejrzeć.

C. k. miej. deleg. sąd powiatowy Sambor dnia 5 lipca 1878.
(5610 2-3) **Edikt.**

L. 8802. Na Dniu 21 października 1878, na dniu 23 listopada 1878 i na dniu 23 grudnia 1878, każdym razem o godzinie 10 rano odbędzie się w sądzie tutejszym publiczną sprzedaż połowy realności pod l. k. 14 sub. rep. 45, tudzież realność pod l. k. 18/192 sub. rep. 163/166 pod l. k. 20 sub. rep. 22 i pod l. k. 189/162 sub. rep. 78/151 w Łahodowie położonych, dłużników Rudolfa Meeha i Rozalii Meeha względnie tejże masy leżącej własnych na rzecz Szulima Teichberga w celu zaspokojenia sumy 840 zł. w. a. z przynależ.

Cenę wywołania stanowią kwoty 125 zł., 645 zł., 485 zł. i 251 zł. w. a. zaś wadium 10 pre. ceny wywołania.

Resztę warunków przejrzeć można w tut. sądowej registraturze.

C. k. sąd powiatowy. Gliniany dnia 30 marca 1878.
(5719 2-3) **Edikt.** L. 6521.

Dnia 30 września, 4 listopada i 11 grudnia 1878, o 10 godz. rano odbędzie się w tutejszym sądzie licytacja niestanowiącej realności Szymona Koralenicza pod l. 170 w Bruchalu położonej na rzecz Jędrzeja Głowy pto. 8 złr. 82 ct. etc.

Cenę wywołania jest szacunkowa wartość 77 złr.

Wadium 8 złr.

Na trzecim terminie będzie ta realność także niżej ceny szacunkowej sprzedana.

Szczegółowe warunki i akta opisania można w tut. registraturze przejrzeć.

C. k. sąd powiatowy. Jaworów 31 grudnia 1878.
(5708 2-3) **Ogłoszenie licytacji.**

L. 5995. C. k. Sąd powiatowy w Sądownej Wiszni podaje do publicznej wiadomości, iż celem zaspokojenia wierzycielności c. k. uprz. zakładu kredytowego włościańskiego w kwocie 89 złr. 19 ct. z przyn. odbędzie się w tut. sądzie publiczna sprzedaż realności pod l. k. 18 w Sannikach położonej, Jędrzeja i Michała Horodcznych własnej ciała tabularnego niestanowiącej w trzech terminach 23 października, 13 listopada i 11 grudnia 1878 zawsze o godz. 9 rano.

Jako cenę wywołania ustanawia się wartość szacunkową 700 złr. aw.

Wadium wynosi kwotę 70 aw.

Resztę warunków i akt zastawniezo opisania przejrzeć można w t. s. registraturze.

C. k. Sąd powiatowy. Sądownawisznia 21 września 1878.
(5598 2-3) **Obwieszczenie.**

L. 5834. C. k. sąd powiatowy w Bolechowice ogłasza, że celem ściągania wywalczonej przez c. k. uprz. galic. ake. Bank hipoteczny we Lwowie sumy 161 złr. 161 złr. 161 złr. 3375 złr. 90 ct. aw. z pn. realność pod l. d. 148 w Cisowie położona, ciało tabularne stanowiąca masy sp. Jana Rükemana i Babetty Rükemanowej własna w sądzie tutejszym w dwóch terminach to jest dnia 21 października i dnia 21 listopada 1878 każdym razem o godzinie 10 przedpołudniem w drodze publicznego przetargu sprzedana zostanie.

Cenę wywołania stanowić będzie wartość szacunkowa tej realności w kwocie 7100 złr.

Wadium wynosi 10 pre. ceny wywołania w okrągłej sumie 710 złr. które licytujący w gotówce lub w książeczkach galicyjskiej kasy oszczędności lub w papierach do lokowania kapitałów pupularnych uzdolnionych przed rozpoczęciem licytacji do rąk złożyć będą winien.

Jeżeli by ta realność na powyższych dwóch terminach wyżej ceny wywołania lub

przynajmniej za taką sprzedana nie została wyznacza się do ułożenia łatwiejszych warunków termin na 23 grudnia 1878 o godzinie 4 popołudniu.

Resztę warunków licytacji powziąć można w tusądowych aktach.

O rozpisaniu tej sprzedaży zostali wiadomi wierzyciele do rąk własnych a niewiadomi wierzyciele którym prawo zastawu na powyższej realności przysłuża do rąk ustanowionego kuratora p. Krystyna Schnidlera zawiadomieni.

Z c. k. sądu powiatowego Bolechów dnia 28 sierpnia 1878.
(5706 2-3) **Obwieszczenie.** L. 5369.

C. k. Sąd powiatowy w Kozowie, podaje do wiadomości, że w skutek uchwały ek. sądu obwodowego jako wekslowego w Złoczowie z dnia 13 lipca 1878 L. 6292 na prośbę egzekucję prowadzącą Stefana Stabulaka, wyznacza się do przedsięwzięcia przymusowej sprzedaży przez publiczny przetarg, zastawnie opisanej i oszacowanej połowy realności egzekuta Józefa Swerhuna w Wybudowie pod l. d. 6. l. rep. 69 ciała tabularnego niestanowiącej na zaspokojenie wywalczonej wierzytelności Stefana Stabulaka w kwocie 220 złr. w monecie brzęczącej z. p. n. termina:

W dniu 21 października 1878.
" " 21 listopada 1878.
" " 19 grudnia 1878.

każdym razem o godzinie 9 przedpołudniem tu w c. k. Sądzie.

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkową 409 złr. aw.

Każdy chęć kupienia mający obowiązany jest do rąk c. k. komisji licytacyjnej wadium w kwocie 49 złr. w. a. złożyć.

Resztę warunków licytacyjnych tu w registraturze sądownej w zwykłych urzędowych godzinach każdego czasu przejrzana być może.

Kozowa dnia 29 sierpnia 1878.
(5718 2-3) **Edikt.** L. 506.

C. k. Sąd powiatowy w Bóbrce ogłasza, że na rzecz ek. uprz. zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie celem uzyskania wierzytelności jego w kwocie 158 złr. 53 ct. w. a. zpn. od dłużnika Iwana Baluka należącej mu się, realność pod l. k. 40/4-18 w Repechowiu położona, rzeczonoego dłużnika własna, ciało tabularnego niestanowiąca, w trzech terminach t. j. dnia 3 października 1878, dnia 8 listopada 1878 i dnia 12 grudnia 1878, każdym razem o godzinie 10 z rana w kancelaryi tutejszo-sądowej na publiczną licytację wystawioną, i najwięcej ofiarującemu za złożeniem wadium 90 złr. wa. sprzedaną zostanie.

Blizsze warunki licytacyjne można przejrzeć w dotyczących aktach registratury tu sądowej.

C. k. Sąd powiatowy. Bóbrka 21 czerwca 1878.
(5707 2-3) **Edikt.** L. 6102.

W c. k. Sądzie powiatowym w Sądownej Wiszni odbędzie się celem zaspokojenia wierzytelności Jana Grzywniaka w kwocie 100 złr. aw. zpn. przymusowa publiczna sprzedaż realności pod l. k. 35 w Wołostkowie położonej, dłużnika Iwana Parala własnej w trzech terminach a to dnia 16 października, 13 listopada i 11 grudnia 1878, zawsze o 10 godzinie z rana.

Cena wywołania 425 złr.

Wadium 43 złr. aw.

Blizsze warunki można w tusądowej registraturze przejrzeć.

C. k. Sąd powiatowy. Sądownawisznia 23 września 1878.

(5711 2-3) **Edikt.**
3l. 8524. Vom Stanislawyer k. k. Kreisgerichte werden die Erben nach Dmyter Mielnicki als Sofie Helene und Paraskevia Mielnickie ober ihre allfälligen Rechtsnachfolger aufgefordert, ihre Ansprüche auf die im Grunde Kauf- und Verkauß-Vertrages de dato Stanislaw 3 Mai 1805 in Folge Bescheides des beständigen Stanislawer Stadtmagistrates vom 13 August 1805 N. 417 im Lastenstande der, der Cipe und Jakob Fischler gehörigen Realität G. N. 76¹/₄ zu Stanislaw wie haer 1 pag. 78 n. 1. onr. zu ihren Gunsten infabulirt weiter nicht belastete Forderung von 1000 fl. poln., wenn sie irgend welche zu erheben haben, binnen der Frist von einem Jahre, welche mit dem 30 September 1879 zu Ende geht, hiergerichts nun so gewisser anzumelden, widrigenfalls diese Hypothekarforderung amortifizirt und gelöst werden wird.

Stanislaw den 7 September 1878.
(5720 2-3) **Obwieszczenie.**

L. 1378. C. k. sąd powiatowy ogłasza, że dnia 23 października, 20 listopada i 4 grudnia 1878 każdym razem o godzinie 10 przedpołudniem odbywać się będzie na rzecz zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie pto. 383 zł. 68 ct. z pn., przymusowa jawna licytacja realności dłużnika Dominika Miki w Pojawiu pod l. k. 27 położonej, przedmiotu ksiąg hipotecznych niestanowiącej z tym dodatkiem, że realność ta na pierwszym i drugim terminie tylko za cenę wywołania, lub wyżej tejże, zaś na trzecim terminie także niżej ceny wywołania sprzedana zostanie.

Cena wywołania 800 zł., wadium zaś 80 złr. w. a.

Akt opisania i oszacowania i resztę warunków przejrzeć można w registraturze sądowej.

C. k. sąd powiatowy Radków dnia 25 czerwca 1878.
(5624 2-3) **Edikt.**

L. 11250. C. k. sąd obwodowy w Samborze podaje do wiadomości, że w celu wydobycia należyłości Leona Selcera w kwocie 218 zł. w. a. z pn., publicznie przymusową sprzedaż połowy prawa propinacji, karczemny i gruntów w Rozdziałowicach położonych, według dom. 490 pag. 280 n. 4 haer. w galic. tabuli krajowej na imię Tauby Rappaport zapisanych, przedsięwzięcie w sali audyencyonalnej w trzech terminach a to na dniu 24 października 1878, na dniu 20 listopada 1878 i na dniu 19 grudnia 1878, zawsze o godzinie 10 rano.

Cenę wywołania stanowi kota 2350 zł. poniżej której, sprzedaż jedynie na trzecim terminie nastąpi.

Wadium wynosi kwotę 235 zł.

Resztę warunków sprzedaży, tudzież akt oszacowania przejrzeć można w tu-sądowej registraturze.

Sambor dnia 6 sierpnia 1878.
(5630 2-3) **Edikt.**

L. 6119. C. k. sąd powiatowy w Strzyżowie zawiadamia, iż dnia 24 października 1878, 23 listopada 1878 i 20 grudnia 1878 zawsze o 9 rano egzekucyjna publiczna sprzedaż realności pod nr. 31 w Zaborowiu położonej, Franciszka Moskwy własnej, w celu zaspokojenia wierzytelności Jana Moskwy w kwocie 644 zł. 20 ct. w. a. z pn. przedsięwziętą i przy trzecim terminie także niżej ceny szacunkowej sprzedaną zostanie.

Cena wywołania 4880 zł. zakład 488 zł.

Akt opisania, oszacowania i resztę warunków licytacyjnych są w aktach do przejrzania.

Strzyżów 3 września 1878.

Doniesienia prywatne.

C. k. uprz. gal. akcyjn. Bank hipoteczny we Lwowie
wydaje
ASYGNATY KASOWE

4 ¹ / ₂ procentowe, płatne w	30 dni po wypowiedzeniu,
5 " " "	60 " " "
5 ¹ / ₂ " " "	90 " " "

Wszytkie 6 procentowe asygnaty kasowe, znajdujące się jeszcze w obiegu, będą oprocentowane poczynąwszy od 20 kwietnia 1878 r. tylko po 5¹/₂ % z 90 dniowem wypowiedzeniem.

Lwów, 16 stycznia 1878.
(3823 14-?)
Dyrekcya.
(Przedruk nie będzie opłaconym.)

!Telegram!

Edward Damm
z Paryża
najodważniejszy
w świecie
żeglarz
napowietrzny
przybędzie do
Lwowa.

P. Damm jest jedynym żeglarzem napowietrzny, który ze swym balonem u nosi się do wysokości 20.000 stóp.
(5793)

1. Mięsa wołowego	33000 kilogr.
2. Mięsa cielęcego	21000 "
3. Smalec	1500 "
4. Słoniny	3300 "
5. Mąki pszennej nr. 1, 2, 4,	17000 "
6. Mąki kukurudziannej	1500 "
7. Gryziku pszennego	4000 "
8. Krup krakowskich drobnych, krup hreczanych grubych, jęczmiennych, jaglanych i perłowych	22500 kilogr.
9. Fasoli i grochu żółtego	4000 "
10. Soli	6000 "
11. Ryżu	4400 "
12. Cukru	3000 "
13. Kawy	800 "
14. Bułek czerstwych	2000 "
15. Pieczywo dzienne:	
a) bułek pszennych	75 gram. 800 sztuk
b) " " "	40 " 70 "
c) chleba żytniego	850 " 20 "
d) " " "	750 " 65 "
e) " " "	250 " 180 "
16. Cytryn	800 "
17. Wina węgierskiego czerwonego i białego	4500 litrów.
18. Słomy długiej żytniej w okłotach	30000 kilogram.
19. Nafty białej i żółtej	2700 kilogram.
20. Robót szklarskich, podając cenę od metra kwadratowego oszklenia i metra bieżącego okitowania.	
21. Naczyn szklanych i glinianych.	

Wszystkie przedmioty mają być dostawione w najlepszych gatunkach. Mięso całem i ćwierciami z połędwicami bez kolan i szpindru.
Mięso i pieczywo codziennie w oznaczonych godzinach i ilościach, inne zaś w miarę zażądania w ilościach oznaczonych przez zarząd szpitala.
Bliższych wyjaśnień udzielać będzie zarząd szpitala, gdzie można przejrzeć warunki, na podstawie których kontrakt zawartym zostanie i które po podpisaniu należy dołączyć do oferty.

Oferty opieczętowane i należyście ostemplowane przy dołączeniu wadium 5% od całej rocznej dostawy składać należy na ręce Dyrekcji szpitala do dnia 17 października 1878, w dniu zaś następnym, dnia 18 października 1878 o godz. 10 z rana w kancelaryi Dyrekcji odbędzie się najprzód otwarcie ofert, a potem ustna licytacja.

Do kontraktu wymagana będzie kaucya w wysokości 10% od całej rocznej dostawy.
We Lwowie dnia 4 września 1878.

Dyrekcya szpitala powszechnego.

O 35 procent niżej.

Zupełna wysprzedaż.

Z powodu otrzymania wielkiego transportu z różnych fabryk lamp: salonowych, stołowych i wiszących w rozmaitym gatunku, co do jakości i ceny, jestem w stanie odstąpić Szanownej P. T. Publiczności **lampy moje o 35%** niżej, niż wszyscy inni, biorącym w większej ilości przynoszącej wartość 20 zł., zostawiam **0 wolność spłacania ratami.**
Szczególnie zwracam uwagę na kilka gatunków lampek:

Lampka oszczędności (Szparlampe) kolorowa z cylindrem	25 ct.
z umbrą lub kulą	40 "
Nocne lampki w najlepszym gatunku	20, 25, 30 "
Cylindry do lamp w wybornym gatunku, czeskie	4 "
11-liniowe	5 "
z krzyżykiem 5-liniowe	6 "
8-liniowe	8 "
11-liniowe	10 "

Kuli, umbry, tulipany w najlepszym gatunku i w wielkim wyborze odstępuję o **35% niżej.** Staraniem mojem było od dawnych czasów i jest zawsze pozyskać względy Szanownej P. T. Publiczności.
M. JAKOBY
naprzeciw głównego wchodu do Teatru. (5480 6-7)

O 35 procent niżej.

KANTOR WYMIANY

c. k. uprz. galic.

Akcyjnego Banku Hipotecznego

kupuje i sprzedaje
wszystkie efekta i monety
pod warunkami najprzystępniejszymi.

6% LISTY HYPOTECZNE,

które według prawa z dnia 1 lipca 1868 (Dz. p. P., XXXVIII, Nr. 93) i najwyższego post. z dnia 17 grudnia 1871 r. mogą być użyte do lokowania kapitałów funduszowych, pupilarnych, kaucyi małżeńskich wojskowych, na kaucye i wadya, — są w temże kantorze do nabycia.

Wszystkie polecenia z prowincyi wykonują się bezzwłocznie po kursie dziennym, bez doliceńcia prowizyi. (3824 26-?)

Ogłoszenie.

L. 6857.

(5697 3-3)

Wys. c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, w porozumieniu z innemi dotyczącymi ministerstwami zatwierdziło, rozporządzeniem z dnia 4 listopada 1875, l. 14190 i z dnia 13 grudnia 1875, lic. 17735, uchwaloną przez nadzwyczajne ogólne zgromadzenie akcjonariuszów c. k. uprz. kolei Arcyksięcia Albrechta w dniu 5 kwietnia 1875 redukcję kapitału akcyjnego z 10,119.800 zł. w. a. srebrem na 7,119.800 zł. srebrem, podzielone na 35.599 akcyj po 200 zł. w. a. srebrem, która to redukcya ma być wykonaną przez zniszczenie 15.000 akcyj, znajdujących się w posiadaniu towarzystwa, a wpisanie tej uchwały do rejestru handlowego edyktem c. k. sądu handlowego w Wiedniu z dnia 25 kwietnia 1876, l. 100.311, stosownie do obowiązujących przepisów ogłoszonym zostało.

Tę redukcję kapitału, która wedle ces. rozporządzenia z dnia 21 czerwca 1873, Nr. 114 Dz. pr. p., będzie wykonaną po upływie trzech miesięcy od trzechkrotnego zamieszczenia tego ogłoszenia, podaje się do wiadomości wierzycieli c. k. uprz. kolei Arcyksięcia Albrechta, celem ewentualnego zgłoszenia pretensyj w myśl art. 248 a względnie 243 kodeksu handlowego.

W Wiedniu dnia 20 września 1878.

C. k. uprz. kolej Arcyksięcia Albrechta.

(Przedruk nie będzie opłacony).

Kundmachung.

Das hohe k. k. Ministerium des Innern hat, im Einvernehmen mit den übrigen beteiligten Ministerien, mit den Erlässen vom 4 November 1875, Zahl 14190 und vom 13 Dezember 1875, Zahl 17735 die in der ausserordentlichen Generalversammlung der Actiönäre der k. k. priv. Erzherzog-Albrecht Bahn am 5 April 1875 beschlossene, durch Vernichtung von im Besitze der Gesellschaft befindlichen 15.000 Stücken Actien vorzunehmende Reduction des Actien-Capitales von 10,119.800 fl. ö. W. Silber auf 7,119.800 fl. ö. W. Silber, zertheilt in 35.599 Actien à fl. 200 öst. W. Silber, genehmigt, und wurde die erfolgte Eintragung dieses Beschlusses in das Handelsregister mit Edict des k. k. Handelsgerichtes Wien vom 25 April 1876, Zahl 100311 ordnungsmässig kundgemacht.

Diese Capitalsreduction, welche im Sinne der kaiserl. Verordnung vom 21 Juni 1873 R. G. B. Nr. 114 drei Monate nach der dritten Einschaltung dieser Kundmachung zur Durchführung gelangen soll, wird hiemit, behufs allfalliger Anmeldung von Forderungen, gemäss der art. 248 resp. 243 H. G. zur Kenntniss der Gläubiger der k. k. priv. Erzherzog-Albrecht-Bahn gebracht.

Wien am 20 September 1878.

K. k. priv. Erzherzog-Albrecht-

(Nachdruck wird nicht honorirt.)

L. i K. SCWEIZERÓWNY

ulica Fredry l. 2, także Halicka licz. 54 drugie piętro,

otwierają szkołę kroju sukien damskich od 1 października do 31 grudnia po uzupełnieniu w Paryżu. metody tej nauki

Zrobiwszy nadto według wzorów paryskich dla wygody P. T. Pań kilka sukien w cenie od 30 do 100 zł. przyjmują nadal wszelkie zamówienia gotowych sukien i robót w ich zakresie wchodzących. (5668 2-10)

WYKAZ

Zmian terytoryalnych

w okręgach sądowych i politycznych Galicyi,

zarządzonych

z dniem 1 sierpnia 1878,

nabyć można po cenie 15 ct. w. a. a z przesyłką pocztową 18 ct. w. a.

w Ekspedycyi

Gazety Lwowskiej.

L. 13020.

(5174 3-3)

Ogłoszenie licytacyi.

Rozpisuje się licytację przez oferty na dostawę szpitalowi powszechnemu we Lwowie w r. 1879 następujących przedmiotów z oznaczeniem w przybliżeniu ilości rocznie:

Wyszczególniony

(5232 7-9)

trzema medalami zasługi

Otrzymał dostawę do budowy gmachu

sejmowego. Nieustępujący w

dobroci zagranicznym

a znacznie

tańszy

CEMENT

PORTLAND

poleca

pierwsza krajowa fabryka

B. DŁUGOSZOWSKIEGO

Stacya kolei Albrechta Dolina.

Dla miasta Lwowa skład u p. Schumana pl. Maryacki l. 9.

Billigstes illustriertes Familienblatt!

Mit vielen prachtvollen Illustrationen.

Mit vielen prachtvollen Illustrationen.

Wöchentlich 2 bis 2 1/2 Bogen. — Vierteljährlich 1 Mark 60 Pf. mithin der Bogen nur ca. 6 Pf.

Mit vielen prachtvollen Illustrationen.

Das vierte Quartal beginnt mit der bereits angekündigten Erzählung „Cuppenmüllers Querschen“ von W. Heimburg, der Verfasserin des mit so vielem Beifall aufgenommenen Romans: „Aus dem Leben meiner alten Freundin“, so wie mit dem transatlantischen Charaktergemälde: „Der canadische Achill“ von G. Werber, der unseren Lesern bereits bekannnten, geistvollen Verfasserin von „Eine Leidenschaft“, „Ein Meteor“, „Charlotte Benloo“ etc.

Diesen Erzählungen werden sich Artikel aus dem Leben der Zeit, so wie unterhaltende und belehrende Aufsätze aller Art anschließen.

(5724)

Die Verlagshandlung von **Grust Reil** in Leipzig.

Alle Postämter und Buchhandlungen nehmen Bestellungen an.